

Briselē, 20.7.2017.
COM(2017) 383 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība - cīņa pret krāpšanu. 2016. gada ziņojums

{SWD(2017) 266 final}
{SWD(2017) 267 final}
{SWD(2017) 268 final}
{SWD(2017) 269 final}
{SWD(2017) 270 final}

SATURS

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība — cīņa pret krāpšanu. 2016. gada ziņojums

KOPSAVILKUMS.....	5
1. IEVADS	8
2. HORIZONTĀLĀ POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ, PASĀKUMI UN REZULTĀTI.....	8
2.1. ES iestāžu politikas iniciatīvas.....	8
2.1.1. Priekšlikums direktīvai par cīņu pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības	8
2.1.2. Priekšlikums par Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidi	9
2.1.3. Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 novērtējums	9
2.1.4. Korupcijas apkarošana ES	9
2.1.5. Komisijas priekšlikums par Finanšu regulas un konkrētu nozaru finanšu noteikumu (kopoto) pārskatīšanu	9
2.1.6. Starptautiskā sadarbība	10
2.1.7. Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai (CAFS)	10
2.1.8. Programmas Hercule īstenošana	11
2.2. Dalībvalstu veiktie pasākumi	12
2.2.1. Kopsavilkums	12
2.2.1.1. Valstu stratēģijas krāpšanas apkarošanai (NAFS).....	12
2.2.1.2. Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienesti (AFCOS)	12
2.2.1.3. Publiskais iepirkums	13
2.2.1.4. Citi pasākumi	13
2.2.2. 2015. gada ieteikumu īstenošana	13
2.3. Statistikas kopsavilkums par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu	14
2.3.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi	14
2.3.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi.....	16
3. POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ, PASĀKUMI UN REZULTĀTI — IEŅĒMUMI.....	17
3.1. ES iestāžu veiktie krāpšanas apkarošanas pasākumi ieņēmumu jomā	17
3.1.1. Pārvaldes iestāžu savstarpējā palīdzība — Regula (EK) Nr. 515/97	17
3.1.1.1. Pārmaiņas tiesiskajā regulējumā	17
3.1.1.2. Regulas (EK) Nr. 515/97 43.b panta īstenošana	17
3.1.1.3. Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (AFIS).....	18
3.1.1.4. Kopīgās muitas operācijas (JCO).....	19
3.1.2. Savstarpējā palīdzība un krāpšanas apkarošanas noteikumi starptautiskajos nolīgumos.....	20
3.1.3. Cīņa pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību	20
3.1.4. PVN krāpšanas apkarošana	21
3.2. Dalībvalstu krāpšanas apkarošanas pasākumi ieņēmumu jomā	21
3.3. Statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu ieņēmumu jomā	21
3.3.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi	21

3.3.2.	Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi.....	22
3.3.3.	Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti	22
4.	NOZARU KRĀPŠANAS APKAROŠANAS POLITIKA, PASĀKUMI UN REZULTĀTI — IZDEVUMI	23
4.1.	Lauksaimniecība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti	23
4.1.1.	Lauksaimniecība — dalībvalstu veiktie krāpšanas apkarošanas pasākumi	23
4.1.2.	Lauksaimniecība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu.....	23
4.1.2.1.	Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi	23
4.1.2.2.	Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi.....	24
4.1.2.3.	Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti.....	24
4.2.	Kohēzijas politika un zivsaimniecība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti	24
4.2.1.	Kohēzijas politika un zivsaimniecība — dalībvalstu veiktie krāpšanas apkarošanas pasākumi	24
4.2.2.	Kohēzijas politika un zivsaimniecība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu.....	25
4.2.2.1.	Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi	25
4.2.2.2.	Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi.....	25
4.2.2.3.	Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti.....	26
4.3.	Netiešā pārvaldība (pirmspieievienošanās) — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti	26
4.3.1.	Netiešā pārvaldība (pirmspieievienošanās) — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu	26
4.3.2.	Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti	26
4.4.	Tiešā pārvaldība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti	26
4.4.1.	Tiešā pārvaldība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu	26
4.4.1.1.	Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi	26
4.4.1.2.	Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi.....	27
4.4.1.3.	Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti.....	27
5.	ATGŪŠANA UN CITI PREVENTĪVIE UN KORIGĒJOŠIE PASĀKUMI.....	27
6.	SADARBĪBA AR DALĪBVALSTĪM.....	27
7.	AGRĪNAS ATKLĀŠANAS UN IZSLĒGŠANAS SISTĒMA (EDES)	28
8.	PASĀKUMI PĒC EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS FINANŠU INTEREŠU AIZSARDZĪBU — CĪŅA PRET KRĀPŠANU — 2015. GADA ZIŅOJUMS.....	29
9.	SECINĀJUMI UN IETEIKUMI	31
9.1.	Ieņēmumi	31
9.2.	Izdevumi	32
9.3.	Turpmākie gadi	33
1.	PIELIKUMS. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2016. GADĀ ZIŅOTS KĀ PAR KRĀPNICISKIEM.....	35

2. PIELIKUMS. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2016. GADĀ NAV ZIŅOTS KĀ PAR KRĀPNIECISKIEM.....	36
---	-----------

KOPSAVILKUMS

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. pantu Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm ir iesniegusi 2016. gada ziņojumu par Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzību (“PIF ziņojums”).

Šajā ziņojumā izklāstīti pasākumi, kurus Komisija un dalībvalstis veikušas cīņā pret krāpšanu, un to rezultāti. Līgumā ir paredzēta cieša un regulāra sadarbība starp dalībvalstīm un Komisiju un atļauti īpaši pasākumi, kas veicami, lai nodrošinātu līdzvērtīgu un efektīvu ES finanšu interešu aizsardzību. Komisija un dalībvalstis aizsargā ES finanšu intereses no nepamatotiem vai neatbilstīgiem izdevumiem vai izvairīšanās no muitas nodokļu vai citiem maksājumiem, galvenokārt izmantojot:

- a) preventīvus pasākumus;
- b) izmeklēšanas darbības;
- c) korektīvus mehānismus;
- d) represīvus pasākumus.

Ja šīs informācijas analīze ir norādījusi uz problēmām vai riskiem, minēto jautājumu risināšanai ir sniegti ieteikumi.

ES līmenī veiktie krāpšanas apkarošanas pasākumi

Lai uzlabotu tiesisko un administratīvo regulējumu ES finanšu interešu aizsardzībai, 2016. gadā tika veikti daudzi pasākumi:

- Padome, Eiropas Parlaments un Komisija panāca politisku vienošanos par priekšlikumu direktīvai par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības;
- trūkstot vienprātībai par Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidošanu, daudzas dalībvalstis 2017. gada sākumā nolēma ciešāk sadarboties šajā jautājumā;
- Komisija sāka vērtēt to, kā tiek piemērota Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF);
- korupcijas apkarošanas tīkls “Eiropas partneri cīņā pret korupciju (EPAC) / ES korupcijas apkarošanas kontaktpunktu tīkls (EACN)” pieņēma Rīgas deklarāciju, kuras mērķis ir stiprināt cīņu pret korupciju;
- sešpadsmit Komisijas dienesti atjaunināja savas krāpšanas apkarošanas stratēģijas;
- OLAF sekmīgi pabeidza sarunas par krāpšanas apkarošanas noteikumiem ES starptautiskajos nolīgumos;
- finansēšanas programma *Hercule III* palīdz uzlabot dalībvalstu muitas un citu iestāžu operatīvās un administratīvās spējas.

ES budžeta izdevumu daļā 2016. gadā tika gūti būtiski panākumi ES finanšu interešu turpmākā aizsardzībā:

- ES finanšu interešu aizsardzībai 2016. gada 1. janvārī sāka izmantot agrīnās atklāšanas un izslēgšanas sistēmu (EDES);
- Komisija ierosināja pārskatīt Finanšu regulu un konkrētu nozaru finanšu noteikumus (izmantojot “Kopoto” regulu), lai padarītu tos vienkāršākus un elastīgākus;
- Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevēja komitejas (COCOLAF) ietvaros tika sagatavoti svarīgi pamatnostādņu dokumenti.

ES budžeta ieņēmumu daļā 2016. gadā veiktie pasākumi turpināja aizsargāt ES finanšu intereses:

- pārskatītajā Regulā (EK) Nr. 515/97 par pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību muitas jautājumos ir paredzētas divas centralizētas datubāzes, kas ietvertu informāciju par konteineru plūsmām un precēm, kuras ieved ES, izved no ES un ved tranzītā caur ES;
- paziņojumi par savstarpēju palīdzību, kas izdoti pēc *OLAF* vadītajām kopīgajām muitas operācijām, joprojām ir svarīgs informācijas avots, lai atklātu pārkāpumus darījumos ar konkrētu veidu precēm;
- cīņa pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību joprojām ir gan ES, gan dalībvalstu galvenā prioritāte;
- Komisija pieņēma rīcības plānu PVN jomā “Ceļā uz vienotu ES PVN zonu — laiks pieņemt lēmumu”, kurā izklāstīti pasākumi, lai risinātu PVN iztrūkuma problēmu un pastiprinātu cīņu pret krāpšanu.

Dalībvalstu veiktie krāpšanas apkarošanas pasākumi

Dalībvalstis ziņoja, ka ir pieņemti 80 svarīgi pasākumi ES finanšu interešu aizsardzībai un krāpšanas apkarošanai. Dalībvalstis tika aicinātas ziņot par **ne vairāk kā trīs krāpšanas apkarošanas pasākumiem**. Šie pasākumi, kas aptver visu krāpšanas apkarošanas ciklu, galvenokārt attiecas uz dalītas pārvaldības fondiem un aptver šādas jomas:

- publiskais iepirkums;
- organizētā noziedzība un korupcija;
- interešu konflikti;
- Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienests (*AFCOS*);
- krāpšanas definēšana;
- krāpšanas apkarošanas stratēģija;
- kontrabandas apkarošana;
- ziņotāji.

Līdz 2016. gada beigām deviņas dalībvalstis ir pieņēmušas krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijas. Vēl divas dalībvalstis pieņēma savu stratēģiju 2017. gada sākumā.

Publiskais iepirkums bija arī daudzu veikto pasākumu temats, jo dalībvalstīm līdz 2016. gada aprīlim bija jātransponē 2014. gada direktīvas valstu tiesību aktos.

Dalībvalstis ziņoja par pasākumu pieņemšanu pret korupciju un organizēto noziedzību, kā arī citiem horizontāliem pasākumiem saistībā ar vēršanos pret nodokļu oāzēm, e-rīku ieviešanu kriminālprocesā, mācību organizēšanu krāpšanas apkarošanas jomā un informētības uzlabošanu par krāpšanu.

Turklāt vairums dalībvalstu ziņoja par to pasākumu skaitu un veidu, kas veikti saistībā ar 2015. gada ieteikumu izpildi. Komisija mudina visas dalībvalstis līdzīgā veidā ņemt vērā šāgada ziņojuma ieteikumus.

Ziņošana par krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem pārkāpumiem, kas apdraud ES budžetu, un to atklāšana

Komisijai 2016. gadā tika ziņots par **19 080 (krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem) pārkāpumiem**, kuru kopējā summa bija aptuveni 2,97 miljardi euro. Aptuveni 2,43 miljardi euro attiecas uz ES budžeta izdevumu jomu.

Salīdzinājumā ar 2015. gadu atklāto pārkāpumu skaits ir samazinājies par 15 %, bet to finansiālā vērtība samazinājusies par 8 %.

2016. gadā **tika ziņots par 1410 krāpnieciskiem pārkāpumiem**, kuros bija iesaistīts 391 miljons euro un kuri attiecās gan uz izdevumu, gan ieņēmumu daļu.

Informācija par atgūtajiem līdzekļiem, finanšu korekcijām un citiem preventīviem un koriģējošiem pasākumiem ir sniegta Pārvaldības un izpildes gada ziņojumā, kurā, sākot no 2016. gada, ir iekļauts iepriekšējais Komisijas ikgadējais ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Revīzijas palātai par ES budžeta aizsardzību.

1. IEVADS

Katru gadu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. panta 5. punktu Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par pasākumiem, kuri veikti pret krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas apdraud ES finanšu intereses.

ES un dalībvalstis kopīgi uzņemas atbildību par ES finanšu interešu aizsardzību un cīņu pret krāpšanu. Dalībvalstu iestādes pārvalda aptuveni 74 % ES izdevumu un iekasē tradicionālos pašu resursus (TPR). Komisija pārrauga abas šīs jomas, nosaka standartus un pārbauda atbilstību. Komisijas un dalībvalstu cieša sadarbība ir svarīga, lai nodrošinātu ES finanšu interešu efektīvu aizsardzību. Viens no galvenajiem šā ziņojuma mērķiem ir izvērtēt, kāda šī sadarbība bija 2016. gadā, un saprast, kā to varētu uzlabot.

Šajā ziņojumā sniegts to pasākumu kopsavilkums, kas 2016. gadā ES un dalībvalstu līmenī veikti krāpšanas novēršanai. Tajā ir iekļauta arī analīze par valstu un Eiropas iestāžu galvenajiem panākumiem ar ES izdevumiem un ieņēmumiem saistītas krāpšanas un pārkāpumu atklāšanā un ziņošanā par tiem. Ziņošanas sistēma ir ievērojami sekmējusi ES finanšu interešu aizsardzību un cīņu pret krāpšanu.

Ziņojumam ir pievienoti pieci Komisijas dienestu darba dokumenti¹.

2. HORIZONTĀLĀ POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ, PASĀKUMI UN REZULTĀTI

2.1. ES iestāžu politikas iniciatīvas

2.1.1. Priekšlikums direktīvai par cīņu pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības

Pēc četru gadu sarunām 2016. gada 30. novembrī trīspusējā sanāksmē starp Padomi, Eiropas Parlamentu un Komisiju tika panākta politiska vienošanās. Paredzams, ka tā sauktā *PIF* direktīva tiks pieņemta 2017. gadā. Dalībvalstīm būs divi gadi, lai transponētu minēto direktīvu valsts tiesību aktos.

Šī direktīva stiprinās pašreizējo tiesisko regulējumu, saskaņojot definīcijas noziedzīgiem nodarījumiem, kuri apdraud ES finanšu intereses (krāpšana, korupcija, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un piesavināšanās), kā arī sankcijas un šādu lietu noilgumu periodus. Tajā ir ietverti pārrobežu PVN krāpšanas gadījumi, kuru kopējā zaudējumu summa ir vismaz 10 miljoni euro.

Ar šo direktīvu tiks aizstāta 1995. gada Konvencija par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (*PIF* konvencija) un tās protokoli², un tas attieksies uz tām dalībvalstīm, kurām ir saistoša minētā direktīva³.

¹ i) Līguma 325. panta īstenošana dalībvalstīs 2016. gadā;
ii) To pārkāpumu statistisks novērtējums, par kuriem 2016. gadā ziņots pašu resursu, dabas resursu, kohēzijas politikas un pirmspievienošanās palīdzības jomā;
iii) Ieteikumi pasākumiem pēc Komisijas ziņojuma par ES finanšu interešu aizsardzību — cīņa pret krāpšanu (2015. gads);
iv) Agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēma (*EDES*) — Finanšu regulas 108. punktā minētā sistēma;
v) Gada pārskats ar informāciju par programmas *Hercule III* rezultātiem 2016. gadā.

2.1.2. Priekšlikums par Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidi

Sarunas par Komisijas priekšlikumu regulai par EPPO izveidi turpinājās 2016. gadā — Nīderlandes un Slovākijas prezidentūras laikā. Tieslietu un iekšlietu padomes 2016. gada 8. decembra sanāsmē tika izskatīts viss regulas projekta teksts, kas apspriests šo secīgo prezidentūru laikā. Vairums dalībvalstu uzskatīja šo tekstu par labu pamatu turpmākajam darbam un atbalstīja EPPO izveides principu.

Sarunas par EPPO izveidi, paplašinot sadarbību, turpinājās 2017. gadā, ņemot vērā to, ka Padomē trūkst vienprātības.

2.1.3. Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 novērtējums

Komisija 2016. gadā turpināja vērtēt to, kā tiek piemērota Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic OLAF. Šīs regulas 19. pantā paredzētais vērtējums jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2017. gada 2. oktobrim.

2.1.4. Korupcijas apkarošana ES

Korupcijas apkarošana 2016. gadā joprojām bija prioritāte Eiropas ekonomikas pārvaldības pusgada procesā. Vairākas dalībvalstis no Komisijas saņēma ieteikumus veikt pasākumus pārredzamības uzlabošanai vai uzsākt centienus krāpšanas apkarošanai valsts pārvaldē, tiesu iestādēs un publiskā iepirkuma jomā.

Komisija turpināja dalībvalstu ekspertiem paredzētās darbsemināru sērijas saistībā ar ES korupcijas apkarošanas pieredzes apmaiņas programmu⁴. Trīs darbsemināri notika 2016. gadā par tādām tēmām kā vietēja līmeņa korupcija publisko iepirkumu jomā, politiskā neaizskaramība un korupcija privātajā sektorā.

OLAF dalījās ar pieredzi vairākos Eiropas un starptautiskos korupcijas apkarošanas forumos, jo īpaši EPAC/EACN⁵. Šis tīkls, kuru līdz 2016. gada novembrim vadīja OLAF ģenerāldirektors, pieņēma Rīgas 2016. gada novembra deklarāciju⁶, kurā Eiropas lēmumu pieņēmēji tika aicināti pastiprināt cīņu pret korupciju.

2.1.5. Komisijas priekšlikums par Finanšu regulas un konkrētu nozaru finanšu noteikumu (kopoto) pārskatīšanu

Komisija 2016. gada septembrī ierosināja vienotā tiesību aktā būtiski pārskatīt vispārējos finanšu noteikumus kopā ar nozaru finanšu noteikumu attiecīgajiem grozījumiem, kas izklāstīti 15 tiesību aktos par daudzgadu programmām⁷. Izstrādājot vienkāršākus un elastīgākus ES finanšu noteikumus, Komisija ir nodrošinājusi, ka tie nekaitē pareizai finanšu

² Padomes 1995. gada 26. jūlija akts, ar ko izveido Konvenciju par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV C 316, 27.11.1995., 48. lpp.).

³ Visas 28 dalībvalstis, izņemot Dāniju un Apvienoto Karalisti.

⁴ https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/experience-sharing-programme_en.

⁵ Eiropas partneri cīņā pret korupciju (EPAC) / ES korupcijas apkarošanas kontaktpunktu tīkls (EACN).

⁶ http://www.epac-eacn.org/images/EPAC_EACN_Riga_Declaration_2016_FINAL.pdf.

⁷ COM(2016) 605, priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2012/2002, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013, (ES) Nr. 1307/2013, (ES) Nr. 1308/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un (ES) Nr. 652/2014 un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 541/2014/ES.

pārvaldībai, kas joprojām ir viens no galvenajiem mērķiem. Ar šo priekšlikumu nosaka arī stingrākus noteikumus attiecībā uz nodokļu apiešanu, kas jāievēro ES īstenošanas partneriem, un precizē, ka pienākums izvairīties no interešu konfliktiem pilnībā piemērojams attiecībā uz visiem ES līdzekļu īstenošanas veidiem (tostarp dalībvalstu līmenī). Ar to turklāt konsolidē ES budžeta aizsardzībai pret krāpšanu un finanšu pārkāpumiem ieviestās sistēmas⁸. Ar to vienkāršo ES finanšu noteikumus, lai palīdzētu samazināt izmaksas un laiku, kas nepieciešams ES līdzekļu izmantošanai, kā arī kļūdu skaitu. Šim priekšlikumam būtu arī jāpalielina politikas un tās uz vietas gūto rezultātu ietekme.

2.1.6. Starptautiskā sadarbība

Lai efektīvāk cīnītos pret krāpšanu saistībā ar ES budžetu ārpus ES robežām, OLAF apspriež arī krāpšanas apkarošanas noteikumus ES starptautiskajos nolīgumos, piemēram, asociācijas nolīgumos un partnerattiecību nolīgumos. Krāpšanas apkarošanas noteikumi 2016. gadā tika iekļauti ES un Armēnijas visaptverošas un pastiprinātas partnerības nolīgumā. Tika pabeigtas arī sarunas par krāpšanas apkarošanas noteikumiem Politiskā dialoga un sadarbības nolīgumā starp ES un Kubu, kurš tika parafēts 2016. gada 11. martā.

Lai stiprinātu sadarbību izmeklēšanas jomā ārpus ES robežām, 2016. gadā OLAF noslēdza sešas administratīvās sadarbības vienošanās ar trešo valstu partneriestādēm un starptautiskām organizācijām⁹.

2.1.7. Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai (CAFS)

Komisija apsver iespēju atjaunināt 2011. gada 24. jūnijā pieņemto CAFS¹⁰. CAFS mērķis — uzlabot krāpšanas novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, kā arī nodrošināt atbilstīgu sankciju piemērošanu, zaudēto līdzekļu atgūšanu un atturēšanu — ir viens no galvenajiem Komisijas darba kārtības punktiem.

Pašlaik šī stratēģija ir pilnībā īstenota, un tas nozīmē, ka visas darbības ir pabeigtas vai vēl tiek turpinātas. Īpaša uzmanība ir pievērsta nozaru stratēģijām un rīcības plāniem, kas palīdz cīnīties pret krāpšanu konkrētās politikas jomās. Saglabājot šo pieeju, atjauninātajā stratēģijā būtu vēl vairāk jāuzsver krāpšanas apkarošanas pasākumu iekļaušana Komisijas iekšējās kontroles sistēmās un jo īpaši ziņošana par krāpšanas apkarošanas pasākumu īstenošanu. Atjauninātajā CAFS plānots iekļaut īpašu nodaļu par tradicionālajiem pašu resursiem (TPR) — “Krāpšanas apkarošanas pasākumu veikšana un koordinēšana tradicionālo pašu resursu (TPR) jomā” —, kurā ņemti vērā Komisijas Iekšējā revīzijas dienesta (IAS) 2016. gada revīzijas rezultāti.

Visi Komisijas dienesti (kopā 48) ir ieviesuši nozaru krāpšanas apkarošanas stratēģijas (AFS) attiecībā uz to pārziņā esošajām politikas jomām. Lai atspoguļotu pārmaiņas krāpšanas apkarošanas vidē, katra no šīm stratēģijām ir pastāvīgi jāatjaunina.

Komisijas Krāpšanas novēršanas un atklāšanas tīkls (FPDNet) apstiprināja atjauninātu metodiku, kas paredzēta šādām stratēģijām. Tajā ir ietverta krāpšanas apkarošanas pasākumu turpmāka integrācija stratēģiskās plānošanas (SPP) un uzraudzības ciklā — no krāpšanas risku noteikšanas līdz krāpšanas kontrolei un uzraudzībai. Tādējādi krāpšanas apkarošanas

⁸ Paplašinot Komisijas pilnvaras rīkoties attiecībā uz Agrārās atklāšanas un izslēgšanas sistēmas tiešu un netiešu īstenošanu (sk. arī 7. iedaļu).

⁹ Piemēram, ar Ukrainas Valsts korupcijas apkarošanas biroju, kā arī Baltkrievijas un Taivānas muitas dienestiem.

¹⁰ COM(2011) 376 final.

stratēģijas veido neatņemamu Komisijas riska pārvaldības daļu, vienlaikus nodrošinot īpašu krāpšanai nepieciešamu uzmanību.

Tie 16 Komisijas dienesti, kas 2016. gadā atjaunināja savu stratēģiju, ziņoja, ka ir izmantojuši šo *OLAF* nodrošināto atjaunināto metodiku un norādījumus, kas paredzēti ģenerāldirektorātiem krāpšanas apkarošanas stratēģijas izstrādei.

EASME piemērs

Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra (*EASME*) 2016. gadā izmantoja šo atjaunināto metodiku savas krāpšanas apkarošanas stratēģijas atjaunināšanai. Tagad aģentūras krāpšanas riska novērtējums ir integrēts ikgadējā riska novērtēšanas procesā. Galvenie krāpšanas riski, ar kuriem saskaras *EASME*, ir plaģiātisms un divkārs finansējums, kā arī mērķtiecīgi pārspīlētas vai nepatiesas izmaksu deklarācijas. Ikgadējā riska pārvaldības procesā šie riski un to mazināšanas darbības tiek rūpīgi novēroti.

EASME saistībā ar šiem riskiem veica mazināšanas pasākumus un stingrākus kontroles pasākumus, vienlaikus ņemot vērā izdevumu un ieguvumu principu. Tas nozīmē, ka tiek veikti uz risku balstīti kontroles pasākumi un ka augsta riska projekti tiek uzraudzīti daudz stingrāk.

Attiecībā uz noteiktiem riskiem (piemēram, plaģiātismu) *EASME* piedalījās tādu “Apvārsnis 2020” programmām paredzētu rīku testēšanā, kurus piemēro visos pētniecības jomā aktīvajos Komisijas dienestos.

Krāpšanas apkarošanas stratēģiju īstenošana regulāri tiek pārraudzīta Komisijas izpildes cikla ietvaros. ņemot vērā apstākli, ka uz katru politikas jomu attiecas specifiskas krāpšanas iezīmes, krāpšanas apkarošanas darbību jomā nepastāv visiem gadījumiem piemērota pieeja. Vairums Komisijas dienestu organizē pasākumus, lai uzlabotu informētību par krāpšanu, piemēram, mācības un seminārus¹¹.

2.1.8. Programmas Hercule īstenošana

Ar programmu *Hercule III*¹² (2014.–2020. gads) tiek atbalstītas darbības, kuru mērķis ir cīņa pret krāpšanu, korupciju un citām nelikumīgām darbībām, kas apdraud ES finanšu intereses. 2016. gadā — trešajā gadā pēc tās ieviešanas¹³ — tika darīts pieejams budžets 14,5 miljonu apmērā, lai:

- finansētu darbības, kas veicina dalībvalstu muitas un policijas spēku administratīvās un operatīvās spējas, kā arī sniegtu IT atbalstu, aptverot vismaz 70 % no programmas budžeta;
- organizētu mācību pasākumus un konferences, tostarp digitālās kriminālistikas mācības tādām personām, ko nodarbina tiesībsardzības iestādes dalībvalstīs un partnervalstīs, aptverot apmēram 30 % no budžeta.

Komisija (*OLAF*) sāka saņemt pirmos ziņojumus, kas atspoguļo to darbību konkrētos rezultātus, kuras veiktas kopš programmas sākšanas 2014. gadā. Ievērojami panākumi tika

¹¹ Sk. COM(2017) 351 final, Part 2/2, 79. lpp.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Regula (ES) Nr. 250/2014.

¹³ Komisijas 2016. gada 17. februāra Lēmums C(2016) 868.

ziņoti saistībā ar kontrabandas un viltotajām cigaretēm un tabaku; konfiskācijas tika veiktas ar tāda aprīkojuma un mācību palīdzību, kas finansēti saskaņā ar šo programmu¹⁴.

2.2. Dalībvalstu veiktie pasākumi

2.2.1. Kopsavilkums

Dalībvalstīm tika lūgts ziņot par ne vairāk kā trīs krāpšanas apkarošanas pasākumiem. Šajā kopsavilkumā ir sniegts labs pārskats par tendencēm un prioritātēm attiecībā uz krāpšanas apkarošanas pasākumiem, ko īsteno dalībvalstis, taču tas nav pilnīgs; ir veikts daudz vairāk pasākumu, kas sīkāk izklāstīti pavaddokumentā¹⁵.

Dalībvalstis 2016. gadā ziņoja par 80 pasākumiem ES finanšu interešu aizsardzībai un krāpšanas apkarošanai attiecībā uz 2014.–2020. gada plānošanas periodu.

Dalībvalstu pasākumi attiecās uz visu krāpšanas apkarošanas ciklu, galvenokārt dalītās pārvaldības jomā, pēc tam sekoja pasākumi saistībā ar publisko iepirkumu, interešu konfliktiem, korupciju, AFCOS¹⁶, krāpšanas definēšanu, krāpšanas apkarošanas stratēģiju, organizēto noziedzību un finanšu noziegumiem, kā arī ziņotājiem. Attiecībā uz krāpšanas apkarošanas ciklu vairums pasākumu bija saistīti ar krāpšanas novēršanu, bet tiem sekoja pasākumi saistībā ar krāpšanas atklāšanu, izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, zaudēto līdzekļu atgūšanu un sankcijām. Vairums bija nozaru pasākumi (73 %), nevis vispārīgi pasākumi (27 %). Divdesmit nozaru pasākumi attiecās uz ieņēmumiem tādās jomās kā krāpšana nodokļu jomā (60 %) un muiža (40 %). Četrdesmit viens pasākums attiecās uz izdevumiem, kas aptver visas budžeta jomas.

2.2.1.1. Valstu stratēģijas krāpšanas apkarošanai (NAFS)

Līdz 2016. gada beigām deviņas dalībvalstis bija pieņēmušas krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijas un nosūtījušas tās Komisijai¹⁷. Tas ir vairāk nekā 2015. gadā un liecina par dalībvalstu apņemšanos izmantot stratēģisku pieeju, lai cīnītos pret krāpšanu un pārkāpumiem, kas apdraud ES un dalībvalstu budžetus. Komisija atzinīgi novērtē šos pasākumus un aicina visas pārējās dalībvalstis izstrādāt šādas stratēģijas.

2.2.1.2. Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienesti (AFCOS)

Vairākas dalībvalstis ir pieņēmušas pasākumus, lai uzlabotu šos koordinācijas dienestus, tostarp Dānija (AFCOS krāpšanas apkarošanas rokasgrāmata), Francija (krāpšanas apkarošanas valsts stratēģija), Horvātija (pārvaldības metodika krāpšanas novēršanas veicināšanai), Latvija (rīcības stratēģija un rīcības plāns 2017.–2019. gadam), Malta (krāpšanas novēršanas pasākumi ar citiem AFCOS), Nīderlande (AFCOS grupas izveide) un Somija (valsts AFCOS tīkla izveide).

¹⁴ Sīkāku informāciju sk. 1. zemspītras piezīmes v) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

¹⁵ Sīkāku informāciju sk. 1. zemspītras piezīmes i) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

¹⁶ Sk. 2.2.1.2. iedaļu.

¹⁷ Šīs deviņas dalībvalstis ir: Bulgārija, Horvātija, Čehijas Republika, Francija, Grieķija, Ungārija, Itālija, Malta un Slovākija. Turklāt Latvija un Rumānija pieņēma NAFS un nosūtīja to Eiropas Komisijai 2017. gada pirmajā ceturksnī. Beļģija, Nīderlande un Polija ziņoja, ka NAFS izstrādes procedūra turpinās, savukārt Austrija un Lietuva norādīja uz konkrētu stratēģisko dokumentu pieņemšanu.

2.2.1.3. Publiskais iepirkums

Tika veikti vairāki pasākumi saistībā ar valsts iepirkumu, jo dalībvalstīm līdz 2016. gada aprīlim savos valsts tiesību aktos bija jātransponē Direktīvas 2014/23¹⁸, 2014/24/ES¹⁹ un 2014/25/ES²⁰. Desmit dalībvalstis²¹ ziņoja par tādu pasākumu pieņemšanu, kas paredzēti, lai saskaņotu valsts tiesību aktus par publisko iepirkumu ar ES tiesību aktiem. Vienpadsmit dalībvalstis vēl nav veikušas trīs publiskā iepirkuma direktīvu pilnīgu transponēšanu.

2.2.1.4. Citi pasākumi

Beļģija, Francija, Lietuva, Rumānija, Slovēnija un Čehijas Republika 2016. gadā ziņoja par pasākumiem pret korupciju un organizēto noziedzību.

Turpmāk minētās dalībvalstis ziņoja par **vairākiem citiem pasākumiem**: Beļģija (vēršanās pret nodokļu oāzēm), Spānija (uzlabota krāpšanas atklāšana), Francija (ziņotāju aizsardzība), Horvātija (mācības krāpšanas apkarošanas jomā), Itālija (kontroles kampaņas), Lietuva (kriminālprocesam paredzētais e-rīks), Ungārija (mācības krāpšanas apkarošanas jomā un intensīvāka sadarbība), Nīderlande (informētības uzlabošana par krāpšanu) un Austrija (centrālais kontu reģistrs).

2.2.2. 2015. gada ieteikumu īstenošana

Komisija 2015. gada ziņojumā²² par ES finanšu interešu aizsardzību ieteica dalībvalstīm:

- (a) rast pareizo līdzsvaru starp tirdzniecības veicināšanu un ES finanšu interešu aizsardzību; apmainīties ar pieredzi par gadījumiem, kad atklāta krāpšana vai pārkāpumi preču muitošana; cieši sadarboties savā starpā par pēcmuitošanas kontroli/revīzijām un iekļaut riska pārvaldībā informāciju, kas saņemta no *CRMS*²³, *AFIS*²⁴ vai *OWNRES*²⁵ sistēmas;
- (b) pielāgot savas muitas kontroles stratēģijas, ņemot vērā brīvprātīgo atzīšanos rezultātus;
- (c) turpināt uzlabot pārkāpumu ziņošanas informācijas kvalitāti, izmantojot Pārkāpumu pārvaldības sistēmu (*IMS*);
- (d) plānot un koncentrēt revīzijas un kontroles pasākumus, pamatojoties uz riska analīzi un izmantojamiem IT rīkiem, kā arī izmantot tādus rīkus kā *ARACHNE*²⁶, *IMS* un krāpšanas riska novērtēšanas rīks.

Vairākas dalībvalstis²⁷ ziņoja, ka līdzsvars starp tirdzniecības veicināšanu un ES finanšu interešu aizsardzību ir sasniegts; citas dalībvalstis²⁸ pašlaik īsteno pasākumus šā līdzsvara nodrošināšanai.

¹⁸ OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.

¹⁹ OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.

²⁰ OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.

²¹ Bulgārija, Čehijas Republika, Grieķija, Spānija, Francija, Kipra, Latvija, Ungārija, Rumānija un Igaunija.

²² COM(2016) 472 *final*, 14.7.2016., 29., 30., 31. lpp.

²³ Muitas riska pārvaldības sistēma.

²⁴ Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma.

²⁵ Datubāze par pārkāpumiem, kas paziņoti saistībā ar tradicionālajiem pašu resursiem.

²⁶ *ARACHNE* ir riska novērtēšanas IT rīks, kurš paredzēts Eiropas Reģionālās attīstības fondam (ERAF), Kohēzijas fondam (KF) un Eiropas Sociālajam fondam (ESF) un kuru izstrādāja Eiropas Komisija, kas nodeva to valsts iestāžu rīcībā.

²⁷ Beļģija, Bulgārija, Vācija, Spānija, Francija, Itālija, Kipra, Ungārija, Polija, Rumānija, Somija un Zviedrija.

²⁸ Dānija un Slovēnija.

Astoņpadsmit dalībvalstis²⁹ nosūtīja informāciju, kas saņemta no citām dalībvalstīm vai Komisijas dienestiem, savas valsts kompetentajām iestādēm riska novērtēšanai un analīzei.

Vairākas dalībvalstis³⁰ ziņoja, ka tās ir ņēmušas vērā Komisijas ieteikumu pielāgot darbinieku skaitu un resursu ikgadējo plānošanu, lai varētu veikt pārbaudi attiecībā uz informāciju, kas saņemta brīvprātīgu atzišanas rezultātā. Dažas dalībvalstis³¹ ziņoja, ka tās ir iekļāvušas šādu informāciju riska analīzē un pārvaldībā, lai samazinātu risku un izmantotu to pēcmuitošanas pārbaudē.

Sešas dalībvalstis³², kurām tika īpaši ieteikts stiprināt to sistēmas saistībā ar krāpšanas gadījumu atklāšanu un/vai ziņošanu par tiem, ziņoja par gūtajiem panākumiem. Francija un Lietuva sniedza paskaidrojumus par pasākumiem, ko tās bija veikušas, lai uzlabotu ziņošanu par pārkāpumiem. Spānija norādīja uz paziņoto pārkāpumu skaita pieaugumu saistībā ar atklāšanas sistēmas efektivitāti.

Attiecībā uz riska analīzes un IT rīku (*ARACHNE*, *IMS* un krāpšanas riska novērtēšanas rīka) izmantošanu dažas dalībvalstis³³ ziņoja, ka tās izmanto kādu no šiem rīkiem kopā ar saviem rīkiem, bet citas dalībvalstis³⁴ ziņoja, ka tās galvenokārt izmanto savus alternatīvos rīkus. Visas dalībvalstis³⁵, kas iesniedza informāciju par šo ieteikumu³⁶, plaši izmanto *IMS*.

2.3. Statistikas kopsavilkums par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu³⁷

Komisijai 2016. gadā tika ziņots par 19 080 (krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem) pārkāpumiem, un tas ir par 15 % mazāk nekā 2015. gadā. Kopumā šie pārkāpumi bija saistīti ar aptuveni 2,97 miljardiem euro, t. i., par 8 % mazāk nekā iepriekšējā gadā.

Pārkāpumu atklāšana nozīmē, ka ir veikti koriģējoši pasākumi, lai atgūtu attiecīgās nelikumīgās finanšu summas, un ka ir sākts kriminālprocess, ja rodas aizdomas par krāpšanu.

2.3.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi

To pārkāpumu skaitu, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem (tostarp gadījumi, kad radušās aizdomas par krāpšanu vai ir konstatēta krāpšana), un attiecīgās summas nevar aplūkot saistībā ar krāpšanas apmēru, kas ietekmē ES budžetu. Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, drīzāk norāda, cik iespējamās krāpšanas gadījumus ir atklājušas dalībvalstu un ES struktūras.

²⁹ Čehijas Republika, Dānija, Igaunija, Īrija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Lietuva, Ungārija, Nīderlande, Polija, Rumānija, Slovēnija, Slovākija, Somija un Zviedrija.

³⁰ Beļģija, Dānija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija, Kipra, Ungārija, Nīderlande, Polija, Slovākija un Zviedrija.

³¹ Beļģija, Vācija, Igaunija, Spānija, Francija, Itālija, Kipra, Ungārija, Nīderlande, Polija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste.

³² Spānija, Francija, Lietuva, Austrija, Somija un Apvienotā Karaliste.

³³ Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Slovākija un Apvienotā Karaliste.

³⁴ Īrija, Malta, Somija un Zviedrija.

³⁵ Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Slovākija, Somija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste.

³⁶ Sīkaku informāciju sk. 1. zemsvītras piezīmes iii) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

³⁷ Sīki izstrādātu analīzi par ziņotajiem pārkāpumiem sk. 1. zemsvītras piezīmes ii) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

2016. gadā tika ziņots par 1410 krāpnieciskiem pārkāpumiem (t. i., 6 % no visiem atklātajiem un paziņotajiem pārkāpumiem³⁸), kuros bija iesaistīts 391 miljons euro (proti, 13 % no kopējās ar pārkāpumiem saistītās finanšu summas³⁹) un kuri attiecās gan uz izdevumu, gan ieņēmumu daļu. Kā norādīts 1. tabulā, starp dažādām jomām pastāv atšķirības.

1. tabula. Pārkāpumi, par kuriem 2016. gadā ziņots kā par krāpnieciskiem

Budžeta joma (izdevumi)	Pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem	Pārmaiņas salīdzinājumā ar 2015. gadu	Iesaistītās summas (miljonos euro)	Pārmaiņas salīdzinājumā ar 2015. gadu	% no maksājumiem
Dabas resursi	413	-3%	61,8	-13%	0,11%
<i>Lauksaimniecības tirgus atbalsts un tiešie maksājumi</i>	128	-29%	12,4	-68%	0,03%
<i>Lauku attīstība</i>	284	22%	49,4	72%	0,44%
<i>Abi</i>	1	-92%	0,0	-99%	nav datu
Kohēzijas politika un zivsaimniecība	407	4%	236,9	-51%	0,48%
<i>ESIF 2014.–2020. g.</i>	3	200%	0,9	497%	0,00%
<i>Kohēzijas fonda programma 2007.–2013. g.</i>	390	8%	234,3	-45%	nav saņemts
<i>Struktūrfondi un Kohēzijas fonds līdz 2007.–2013. g.</i>	4	-60%	0,8	-98%	nav saņemts
<i>Zivsaimniecība</i>	10	-47%	0,9	-71%	0,10%
Iekšlietas	0	-	0	-	0,00%
<i>FEAD, AMIF</i>	0	-	0,0	-	0,00%
<i>ISF</i>	0	-	0,0	-	0,00%
Pirmspievienošanās	28	-3%	3,0	-62%	0,19%
<i>Pirmspievienošanās palīdzība (2000.–2006. g.)</i>	3	-67%	1,8	-70%	nav saņemts
<i>Pirmspievienošanās palīdzības instruments (2007.–2013. g.)</i>	25	25%	1,2	-31%	nav saņemts
<i>Pirmspievienošanās palīdzības instruments (2014.–2020. g.)</i>	-	-	-	-	0,00%
Tiešie izdevumi	49	880%	6,3	3025%	0,03%
Kopējie izdevumi	897	6%	308,0	-45%	0,21%

Budžeta joma (ieņēmumi)	Pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem	Pārmaiņas salīdzinājumā ar 2015. gadu	Iesaistītās summas	Pārmaiņas salīdzinājumā ar 2015. gadu	% no 2016. gada iegūtās bruto summas par TPR
Ieņēmumi (tradicionālie pašu resursi)	513	-16%	83	6%	0,33 %*
KOPĀ	1.410	-3%	391,0	-39%	/

Salīdzinājumā ar 2015. gadu 2016. gadā paziņoto krāpniecisko pārkāpumu skaits samazinājās pavisam nelielā — par 3 % —, toties to finansiālā ietekme samazinājās par 39 %. Aplūkojot pēdējos piecus gadus (2012–2016), to pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, ir maz mainījies kopš 2013. gada — 2016. gadā tas bija par 14 % augstāks nekā 2012. gadā, par 4 % zemāks nekā piecu gadu vidējais rādītājs. Tomēr finansiālā ietekme ievērojami svārstās, jo attiecīgās summas var ietekmēt atsevišķi gadījumi, kas saistīti ar ļoti lielām naudas summām.

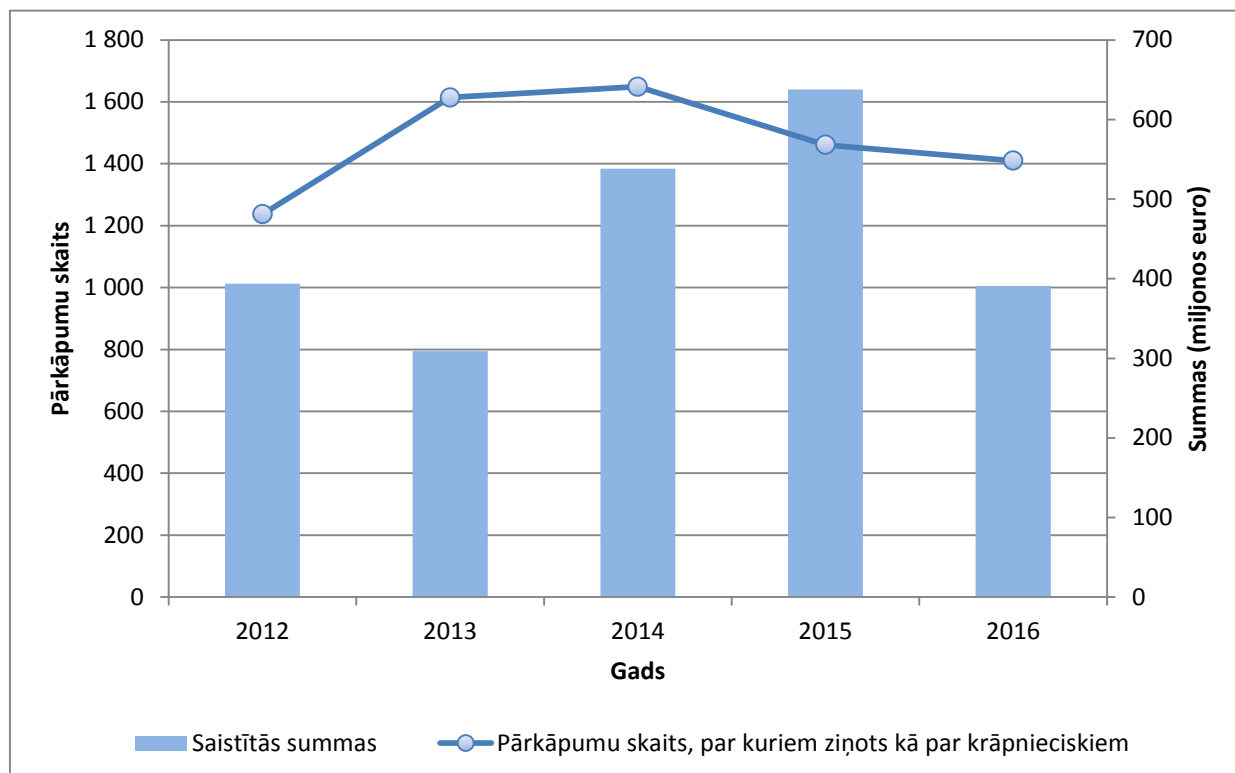
1. diagrammā norādītas vispārējās tendences pēdējo piecu gadu laikā.

Starpt **ieņēmumiem** un **izdevumiem** ir dažas nelielas atšķirības pa gadiem.

³⁸ Šis rādītājs tiek raksturots kā krāpšanas izplatības līmenis (FFL). Sk. 2.3.2. iedaļu Komisijas dienestu darba dokumentā “Metodika attiecībā uz 2015. gadā paziņoto pārkāpumu statistisko novērtējumu” (SWD(2016) 237 final).

³⁹ Šis rādītājs tiek raksturots kā krāpšanas apmērs (FAL). Sk. 38. zemsvītras piezīmi.

1 .diagramma. Pārkāpumi, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem, un ar tiem saistītās summas, 2012.–2016. gads

Visu 2016. gadā ziņoto krāpniecisko pārkāpumu sadalījums pa dalībvalstīm un budžeta jomām ir iekļauts 1. pielikumā.

2.3.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

Komisiju 2016. gadā informēja par 17 670 pārkāpumiem, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem (aptuveni par 15 % mazāk nekā 2015. gadā). Rādītāji samazinājās visām jomām, izņemot tiešos izdevumus. Kā norādīts 2. tabulā, finansiālā ietekme gandrīz nemainījās, saglabājoties aptuveni 2,58 miljardu euro apmērā.

Visu to pārkāpumu sadalījums pa dalībvalstīm un budžeta jomām, par kuriem 2016. gadā ziņoja kā par tādiem, kas nav krāpnieciski, sniegts 2. pielikumā.

2. tabula. Pārkāpumi, par kuriem 2016. gadā nav ziņots kā par krāpnieciskiem

Budžeta joma (izdevumi)	Pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem	Pārmaiņas salīdzinājumā ar 2015. gadu	Iesaistītās summas (miljonos euro)	Pārmaiņas salīdzinājumā ar 2015. gadu	% no maksājumiem
Dabas resursi	3.489	-17%	211,2	-35%	0,39%
<i>Lauksaimniecības tirgus atbalsts un tiešie maksājumi</i>	1056	-15%	74,9	-43%	0,17%
<i>Lauku attīstība</i>	2409	-16%	134,7	-28%	1,21%
<i>Abi</i>	24	-72%	1,6	-69%	nav datu
Kohēzijas politika un zivsaimniecība	8.090	-23%	1.826,2	2%	3,74%
<i>ESIF 2014.–2020. g.</i>	111	11000%	6,0	37702%	0,00%
<i>Kohēzijas fonda programma 2007.–2013. g.</i>	7670	-21%	1.785,0	6%	nav saņemts
<i>Struktūrfondi un Kohēzijas fonds līdz 2007.–2013. g.</i>	50	-92%	8,0	-91%	nav saņemts
<i>Zivsaimniecība</i>	259	42%	27,2	40%	2,89%
Iekšlietas	4	-	0,7	-	0,00%
<i>FEAD, AMIF</i>	3	-	0,5	-	0,00%
<i>ISF</i>	1	-	0,2	-	0,00%
Pirmspievienošanās	92	-6%	7,6	45%	0,49%
<i>Pirmspievienošanās palīdzība (2000.–2006. g.)</i>	5	-29%	0,3	-75%	nav saņemts
<i>Pirmspievienošanās palīdzības instruments (2007.–2013. g.)</i>	86	-5%	7,1	75%	nav saņemts
<i>Pirmspievienošanās palīdzības instruments (2014.–2020. g.)</i>	1	-	0,2	-	0,00%
Tiešie izdevumi	1861	16%	78,0	-30%	0,42%
Kopējie izdevumi	13.536	-17%	2.123,7	-5%	1,48%

Budžeta joma (ieņēmumi)	Pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem	Pārmaiņas salīdzinājumā ar 2015. gadu	Iesaistītās summas	Pārmaiņas salīdzinājumā ar 2015. gadu	% no 2016. gada iegūtās bruto summas par TPR
Ieņēmumi (tradicionālie pašu resursi)	4.134	-8%	454	30%	1,81 %*
KOPĀ	17.670	-15%	2.577,7	0%	/

3. POLITIKA KRĀPŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ, PASĀKUMI UN REZULTĀTI — IEŅĒMUMI

3.1. ES iestāžu veiktie krāpšanas apkarošanas pasākumi ieņēmumu jomā

3.1.1. Pārvaldes iestāžu savstarpējā palīdzība — Regula (EK) Nr. 515/97

3.1.1.1. Pārmaiņas tiesiskajā regulējumā

Regulā (ES) 2015/1525⁴⁰, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 515/97⁴¹ par pārvaldes iestāžu savstarpējo palīdzību muitas jautājumos, ir paredzēta divu tādu centralizētu datubāzu izveide, kas ietvertu informāciju par konteineru plūsmām un precēm, kuras ievēd ES, izved no ES un ved tranzītā caur ES. Šīs datubāzes sāka darboties 2016. gada 1. septembrī. Turklāt, lai veicinātu savstarpēju palīdzību muitas jautājumos, 2016. gadā tika pieņemti šādi tiesību akti: Deleģētā regula (ES) 2016/757⁴², Īstenošanas regula (ES) 2016/345⁴³ un Īstenošanas regula (ES) 2016/346⁴⁴.

3.1.1.2. Regulas (EK) Nr. 515/97 43.b panta īstenošana

Ar Regulu (ES) 2015/1525 tika ieviests jauns pants (43.b), kurā noteikts, ka Komisijai jāizvērtē nepieciešamība paplašināt konteineru statusa ziņojumu (CSM)⁴⁵ reģistru⁴⁶ un

⁴⁰ OV L 243, 18.9.2015., 1. lpp.

⁴¹ OV L 82, 22.3.1997., 1. lpp.

⁴² OV L 126, 14.5.2016., 1. lpp.

⁴³ OV L 65, 11.3.2016., 38. lpp.

⁴⁴ OV L 65, 11.3.2016., 40. lpp.

⁴⁵ Sk. 3.1.1.3. iedaļu.

⁴⁶ CSM reģistrs satur informāciju par visu ar jūras kuģiem ES teritorijā importēto konteineru un eksportēto akcīzes preču konteineru fizisku pārvietošanu. Šo informāciju CSM veidā pārvadātāji nosūta tieši uz OLAF.

importa, eksporta un tranzīta (*IET*) reģistru, lai eksportētu datus, kas attiecas ne tikai uz akcīzes precēm. Komisijai ir arī jāizvērtē, vai iespējams paplašināt transporta reģistru, papildinot to ar datiem par preču importu, eksportu un tranzītu pa sauszemi un gaisu.

Ņemot vērā, ka šie reģistri sāka darboties tikai 2016. gada 1. septembrī, šajā posmā būtu pārāgri tos paplašināt, iekļaujot citas datu kategorijas. Tomēr Komisija patlaban veic novērtējumus, jo īpaši pievēršot uzmanību tai pievienotajai vērtībai, ko rada papildu dati par eksportu. Šajā saistībā notiek gan iekšējās apspriedes, gan apspriedes ar dalībvalstu iestādēm⁴⁷. Attiecībā uz iespēju paplašināt transporta reģistru, papildinot to ar citiem transporta veidiem, ar Regulu (EK) Nr. 515/97 jau ir nodrošināts tiesiskais pamats datu saņemšanai. Pašreiz uzmanība ir vērsta uz papildu datu avotu noteikšanu, iespējams, izmantojot datus, kas savākti Importa kontroles sistēmas (IKS) II projekta ietvaros. Komisija izklāstīs savus konstatējumus nākamajā *PIF* ziņojumā.

3.1.1.3. Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (*AFIS*)

AFIS ir krāpšanas apkarošanas lietojumprogrammu sistēma, kuru uztur *OLAF*, izmantojot vienotu tehnisko infrastruktūru. Šī sistēma ir svarīgs IT rīks daudzām pārvaldēm un citiem lietotājiem, kas iesaistīti ES finanšu interešu aizsardzībā. *AFIS* sekmē arī apjomradītus ietaupījumus un sinerģiju šāda plaša un daudzveidīga IT pakalpojumu un rīku klāsta attīstībā, uzturēšanā un ekspluatācijā, un tās mērķis ir:

- laicīga un droša tādas informācijas apmaiņa starp kompetentajām valstu un ES iestādēm, kas saistīta ar krāpšanu;
- svarīgu datu uzglabāšana un analīze.

AFIS aptver divas galvenās jomas:

- savstarpējo palīdzību muitas lietās;
- pārkāpumu pārvaldību.

Līdz 2016. gada beigām *AFIS* sistēmā bija reģistrējušies 8700 galalietotāju vairāk nekā 1800 kompetento dienestu vārdā dalībvalstīs, trešās partnervalstīs, starptautiskajās organizācijās, Komisijas dienestos un citās ES iestādēs. *AFIS* lietotāji 2016. gadā bija apmainījušies ar 16 900 pasta ziņojumu. *AFIS* savstarpējās palīdzības datubāzēs un moduļos kopā bija publicēti 13 800 gadījumu.

Pārkāpumu pārvaldības sistēma (*IMS*), kas darbojas *AFIS* platformas ietvaros, saņēma 43 600 jaunu ziņojumu par pārkāpumiem dalībvalstīs un kandidātvalstīs.

Ir sākušas darboties divas jaunas IT sistēmas, kas paredzētas grozītajā Padomes Regulā (EK) Nr. 515/97, proti:

- konteineru statusa ziņojumu (*CSM*) reģistrs;
- importa, eksporta un tranzīta (*IET*) reģistrs.

AFIS 2016. gadā saņēma 182 miljonus *CSM*. *IET* reģistrā ir iekļauti deklarāciju dati par preču importu un tranzītu un par akcīzes preču eksportu.

⁴⁷ Rezultāti tiks apspriesti sanāksmē, ko ekspertu grupa par savstarpējo palīdzību muitas lietās organizē 2017. gada 29. un 30. jūnijā.

Tika apstrādāti apmēram 2 miljoni eksporta deklarāciju un saistīto ziņojumu. Krāpšanas apkarošanas tranzīta informācijas sistēma (*AFIS*) saņēma informāciju par 6,7 miljoniem jaunu tranzīta sūtījumu. Tie ir publicēti arī *IET* reģistrā.

AFIS tika izmantota, lai droši piekļūtu informācijai un apmainītos ar to saistībā ar vienpadsmit kopīgām muitas operācijām (sk. nākamo iedaļu).

3.1.1.4. Kopīgās muitas operācijas (*JCO*)

JCO ir īslaicīgas, koordinētas un mērķorientētas operācijas, ko īsteno muitas iestādes, lai apkarotu preču pārrobežu kontrabandu.

OLAF koordinēja pasākumus un sadarbojās ar dalībvalstīm 12 *JCO* un citās operatīvās darbībās. Vienu *JCO* organizēja Pasaules Muitas organizācija, saņemot izlūkošanas atbalstu no *OLAF*. Četras *JCO* tika organizētas sadarbībā ar četrām dalībvalstīm un saņēma finansējumu no *OLAF*.

Lai atvieglotu koordinēšanu kopīgajās muitas operācijās ar lielu dalībnieku skaitu, *OLAF*:

- nodrošināja izlūkošanas, tehnisko un/vai finansiālo atbalstu;
- garantēja drošu piekļuvi informācijai un tās apmaiņu, izmantojot *AFIS*;
- sniedza iesaistītajām iestādēm piekļuvi pastāvīgajai operatīvās koordinācijas telpai.

No šīm 12 *JCO* un citām darbībām jāuzsver šādas:

Magnum JCO, kas bija vērsta pret tādu tabakas izstrādājumu kontrabandu, kurus ievēd ES teritorijā pa autoceļiem, šķērsojot ES austrumu robežu. Šo operāciju koordinēja Igaunijas muitas pārvalde un *OLAF*, iesaistot piecas dalībvalstis. Operācijas laikā atsavināja aptuveni 11 miljonus cigarešu.

Warehouse III JCO, kas bija vērsta pret kontrabandu un akcīzes preču (tabakas izstrādājumu, minerāleļļas/deģvielas un atsevišķu alkoholisko dzērienu) izņemšanu no nodokļu atlikšanas režīma. To koordinēja Somijas muitas pārvalde un *OLAF*, iesaistot visas dalībvalstis un saņemot Eiropola atbalstu. Šīs operācijas rezultāti joprojām tiek izvērtēti.

Orion JCO, kuras mērķis bija trešo valstu izcelsmes preces, kas laistas brīvā apgrozībā, izmantojot 42. muitas procedūru⁴⁸. To koordinēja Grieķijas muitas pārvalde un *OLAF*, iesaistot 23 dalībvalstu muitas iestādes un cieši sadarbojoties ar nodokļu iestādēm. Šo operāciju atbalstīja Eiropols. Šī *JCO* ļāva muitai atklāt vairākus gadījumus, kas saistīti ar importējamo preču vērtības pazemināšanu un nepareizu klasifikāciju, kā arī virkni “pazudušo tirgotāju”, kas “pazuduši”, lai izvairītos no muitas nodokļiem un PVN.

Wafers JCO, kas bija vērsta pret viltotiem pusvadītājiem, kuri ES importēti no Āzijas, izmantojot pasta/kurjerpasta pakalpojumus. Šīs operācijas rezultāti joprojām tiek izvērtēti. To koordinēja Nīderlandes muiža un *OLAF*, iesaistot 12 dalībvalstis un saņemot Eiropola atbalstu, kā arī cieši sadarbojoties ar nozares pārstāvjiem.

Operācijas *Kerguelen*, *Kiribati*, *Killick*, *Kheops* un *Pascal* — šo jūras reģionālās uzraudzības operāciju mērķis, ko koordinēja Francijas muiža, bija atklāt sensitīvu preču

⁴⁸ 42. muitas procedūra paredzēta ārpussavienības precēm, kuras laiž brīvā apgrozībā kādā ES dalībvalstī un kuru imports atbrīvots no PVN, ja šīs preces transportēs uz citu dalībvalsti Kopienas iekšējā darījuma ietvaros.

nelikumīgu tirdzniecību pa jūras ceļiem Atlantijas okeānā un Vidusjūrā. Šajās operācijās tika konfiscētas vairāk nekā astoņas tonnas kaņepju sveķu un 400 kg kokaīna, kā arī arestēti 17 cilvēki.

Kopīgā darbība *Hansa*, ko vadīja Apvienotās Karalistes muiža, sadarbojoties ar Eiropu un saņemot *OLAF* atbalstu, un kas bija vērsta uz nelegālo akcīzes preču, galvenokārt cigarešu, iekšējo apriti. Galīgais novērtējums vēl tiek veikts.

Operācija *Octopus*, kuru organizēja Francijas muiža sadarbībā ar *OLAF* un kura bija vērsta pret ieņēmumu krāpšanas gadījumiem saistībā ar 42. muižas procedūru, un ar kuras palīdzību tika atklāti vairāki krāpnieciski uzņēmumi un lielas nenomaksātu muižas nodokļu un PVN summas. Sakarā ar kontroles pasākumu pastiprināšanu tika konfiscētas vairāk nekā 6000 viltotas preces.

Operācija *Gryphon II*, ko ar *OLAF* līdzdalību organizēja Pasaules Muižas organizācija un kas bija vērsta pret nelikumīgu tabakas tirdzniecību. Šajā operācijā konfiscēja 729 miljonus cigarešu, 287 000 cigāru un 250 tonnas citu tabakas izstrādājumu, kā arī cigarešu ražošanā izmantoto mašīnu sastāvdaļas, lielus skaidras naudas apjomus un vairāk nekā 12 miljonus akcīzes nodokļa marku.

3.1.2. Savstarpējā palīdzība un krāpšanas apkarošanas noteikumi starptautiskajos nolīgumos

Saistībā ar Regulas (EK) Nr. 515/97 19. pantu 2016. gadā tika paplašināts saraksts ar spēkā esošajiem savstarpējās administratīvās palīdzības nolīgumiem⁴⁹, ar kuriem tiek nodrošināts tiesiskais pamats informācijas apmaiņai ar trešām valstīm par krāpšanu un pārkāpumiem, iekļaujot šādas partnervalstis — Kazahstāna, Kotdivuāra, Gana un Kosova*. Turklāt tika pabeigtas sarunas ar Armēniju par iepriekšējā nolīguma atjaunināšanu. Kā arī ir gūti labi panākumi sarunās ar *Mercosur* valstīm (Argentīnu, Brazīliju, Paragvaju un Urugvaju).

ES ir guvusi panākumus arī pašreiz noritošajās sarunās par krāpšanas apkarošanas klauzulas iekļaušanu brīvās tirdzniecības nolīgumos ar Japānu, ASV, Meksiku, *Mercosur* un Tunisiju.

3.1.3. Cīņa pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību

Šobrīd Komisija pārskata provizoriskos rezultātus saistībā ar tās 2013. gada paziņojumu “Cīņas pastiprināšana pret cigarešu kontrabandu un citiem tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības veidiem — visaptveroša ES stratēģija”⁵⁰, kam bija pievienots visaptverošs rīcības plāns. Bet 2017. gada maijā tika publicēts progresu ziņojums, kurā sniegts pārskats par kopš tā laika sāktajām galvenajām iniciatīvām, tabakas izstrādājumu nelikumīgās tirdzniecības analīze un ieteikumi turpmākiem apsvērumiem un rīcībai⁵¹.

⁴⁹ Patlaban ir noslēgti vairāk nekā 70 nolīgumi, tostarp ar galvenajiem ES tirdzniecības partneriem, proti, ASV, Ķīnu un Japānu.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO Drošības padomes rezolūcijai Nr. 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovā neatkarības deklarāciju.

⁵⁰ COM(2013) 324 *final*.

⁵¹ COM(2017) 235 *final*.

3.1.4. PVN krāpšanas apkarošana

Komisija 2016. gada 7. aprīlī pieņēma rīcības plānu “Ceļā uz vienotu ES PVN zonu — laiks pieņemt lēmumu”⁵². Tajā ir noteikti 20 pasākumi PVN iztrūkuma novēršanai un krāpšanas apkarošanai⁵³, kā arī ierosināts novērst tā sauktā “pazudušā tirgotāja” Kopienā veiktās krāpnieciskās darbības pašreizējo ietekmi uz pagaidu PVN sistēmu, izveidojot galīgo PVN sistēmu, kuras pamatā ir galamērķa princips, un īstenot steidzamākus pasākumus PVN iztrūkuma problēmas risināšanai.

2016. gadā publicētajā PVN iztrūkuma ziņojumā⁵⁴ konstatēts PVN iztrūkums 159,5 miljardu euro apmērā. Saskaņā ar *Fiscalis* programmu tika izveidota ekspertu grupa, lai dalībvalstis varētu apmainīties ar paraugpraksi, nosakot PVN iztrūkumu, kas radies krāpšanas dēļ.

Komisija 2016. gada 21. decembrī pieņēma priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko tiek atļauts uz laiku piemērot vispārējo apgriezto maksāšanas sistēmu⁵⁵ (*GRCM*), ja zināms skaits dalībvalstu to pieprasa.

Dalībvalstis un Komisija turpināja diskusiju par jauniem veidiem, kā veicināt darbības, *Eurofisc* tīklā, lai varētu daudz efektīvāk atklāt krāpšanas shēmas.

Ar Norvēģiju tika noslēgtas sarunas par ES administratīvās sadarbības nolīgumu un palīdzību PVN atgūšanā, un ir paredzēts, ka minētais nolīgums tiks parakstīts 2017. gadā.

3.2. Dalībvalstu krāpšanas apkarošanas pasākumi ieņēmumu jomā

Vairums dalībvalstu ziņoja par pasākumiem, kas paredzēti, lai cīnītos pret krāpšanu muitas jomā. Dānija un Francija ziņoja par valsts risku analīzi, Itālija un Portugāle ziņoja par valsts muitas risku novērtējumu, savukārt Austrija un Slovēnija ziņoja par valsts muitas kontroles stratēģiju. Bulgārija, Grieķija un Somija ziņoja par pasākumiem, kas paredzēti cīņai pret organizēto noziedzību un finanšu noziegumiem, kā arī kontrabandas apkarošanai. Bulgārija, Čehijas Republika, Īrija, Lietuva, Latvija un Polija ziņoja par pasākumiem, kas paredzēti, lai cīnītos pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un krāpšanu PVN jomā.

3.3. Statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu ieņēmumu jomā

3.3.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi⁵⁶

2016. gadā ir ziņots par 513 krāpnieciskiem pārkāpumiem (*FFL*⁵⁷ ir 11 %). Tas ir par 32 % mazāk, ja salīdzina ar piecu gadu vidējo rādītāju (749 pārkāpumi laikposmā no 2012. gada līdz 2016. gadam). Ietekmētā TPR summa, kas aplēsta un konstatēta 2016. gadā (83 miljoni euro, *FAL*⁵⁸ ir 15 %), ir par 30 % mazāka nekā piecu gadu vidējais rādītājs (119 miljoni euro).

Krāpšanas apkarošanas dienestu veiktās pārbaudes un muitas kontroles pasākumi, kas veikti preču atmuitošanas laikā, bija vienlīdz sekmīgas metodes krāpniecisku gadījumu atklāšanā.

⁵² COM(2016) 148 *final*.

⁵³ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/action-plan-vat_en

⁵⁴ TAXUD/2015/CC/131, https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2016-09_vat-gap-report_final.pdf.

⁵⁵ Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK (COM(2016) 811 *final*).

⁵⁶ Informācija par tādu TPR summu atgūšanu, ko ietekmē krāpšana un pārkāpumi, ir sniegta 1. zemsvītras piezīmes ii) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

⁵⁷ Sk. 38. zemsvītras piezīmi.

⁵⁸ Sk. 39. zemsvītras piezīmi.

Summu ziņā labākos rezultātus nodrošināja krāpšanas apkarošanas dienestu veiktās pārbaudes.

Apvienotajā Karalistē atklātie vērtības pazemināšanas gadījumi, kas ietekmē TPR ieņēmumus

Komisijas dienestu pārbaudē, kas veikta Apvienotajā Karalistē 2016. gada novembrī attiecībā uz TPR, konstatēja būtiskas nepilnības pārvaldībā un kontrolē saistībā ar pārāk zemas vērtības noteikšanu importētajiem tekstilizstrādājumiem un apaviem.

Arī OLAF 2017. gada martā pabeidza izmeklēšanu saistībā ar vērtības pazemināšanu tekstilizstrādājumiem un apaviem, kas importēti Apvienotajā Karalistē no Ķīnas Tautas Republikas. Birojs uzskatīja, ka netika veikti attiecīgi pasākumi, lai novērstu tādu no Ķīnas importētu tekstilizstrādājumu un apavu ieviešanu ES caur Apvienoto Karalisti, kam sistemātiski tiek noteikta pārāk zema vērtība. Laikposmā no 2013. gada līdz 2016. gadam tas radīja ļoti nopietnus zaudējumus ES budžetam.

Šie aspekti lika Budžeta ģenerāldirektorāta ģenerāldirektoram iekļaut 2016. gada darbības pārskatā atrunu par to TPR summu neprecizitāti, kuras Apvienotā Karaliste kopš 2013. gada ieskaita ES budžetā.

Komisija kopā ar Apvienoto Karalisti seko līdzi revīzijas konstatējumiem un OLAF ziņojumiem. Ja Apvienotā Karaliste neveiks atbilstošus koriģējošos pasākumus, Komisija īstenos visus vajadzīgos pasākumus, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses, tostarp vajadzības gadījumā ierosinās Līgumos paredzēto tiesvedību.

3.3.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

To pārkāpumu skaits, par kuriem nav ziņots kā par krāpnieciskiem, bija 4134, un tas ir par 9 % mazāks nekā piecu gadu vidējais rādītājs (4532 pārkāpumi attiecībā uz laikposmu no 2012. gada līdz 2016. gadam). Ietekmētā TPR summa, kas aplēsta un konstatēta, bija 454 miljoni euro, un tā par 28 % pārsniedz piecu gadu vidējo rādītāju (355 miljonus euro).

Lai gan kopējais krāpniecisko un ar krāpšanu nesaistīto gadījumu skaits samazinājās no 5514 gadījumiem 2015. gadā līdz 4647 gadījumiem 2016. gadā (par 16 % mazāk), kopējās iesaistītās TPR summas pieauga no 445 miljoniem euro līdz 537 miljoniem euro (par 21 % vairāk).

Ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi galvenokārt tika atklāti pēcmuitošanas kontrolē.

Krāpšana un pārkāpumi naudas izteiksmē 2016. gadā visvairāk bija saistīti ar saules paneļiem. Daudzos gadījumos ar saules paneļiem saistītie pārkāpumi tika atklāti pēc OLAF izdotajiem paziņojumiem par savstarpēju palīdzību. Tas parāda, cik svarīgas pārkāpumu atklāšanai ir OLAF vadītās izmeklēšanas.

3.3.3. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai⁵⁹ gūtie rezultāti

OLAF sāka 40 izmeklēšanas par iespējamu izvairīšanos no importa nodevu maksāšanas. Tas pabeidza 30 izmeklēšanas un sniedza ES valstu muitas iestādēm 71 finanšu ieteikumu par nenomaksāto nodevu atgūšanu 103,7 miljonu euro vērtībā. ES valstu tiesu iestādēm tika nosūtīti astoņi ieteikumi par tiesvedības ierosināšanu.

⁵⁹ https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/olaf_report_2016_en.pdf

4. NOZARU KRĀPŠANAS APKAROŠANAS POLITIKA, PASĀKUMI UN REZULTĀTI — IZDEVUMI

4.1. Lauksaimniecība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti

4.1.1. Lauksaimniecība — dalībvalstu veiktie krāpšanas apkarošanas pasākumi

Attiecībā uz lauksaimniecības fondiem septiņas dalībvalstis ziņoja par šādu krāpšanas apkarošanas pasākumu veikšanu: Vācija organizēja mācības krāpšanas apkarošanas jomā, Grieķija pieņēma krāpšanas novēršanas pasākumus, Luksemburgas īpašu uzmanību pievērta krāpšanas atklāšanai lauksaimniecībā, Polija veica krāpšanas riska analīzi lauksaimniecības jomā, Slovēnija ieviesa datorizētu grāmatvedības sistēmu, Slovākija ieviesa jaunas iekšējās procedūras un kontROLSarakstus, bet Apvienotā Karaliste īstenoja nozaru krāpšanas apkarošanas stratēģijas.

4.1.2. Lauksaimniecība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu

Kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) finansē, izmantojot divus fondus — Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF — apmēram 80 % no KLP budžeta) un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA — atlikušie 20 %) —, kas pilda atšķirīgas funkcijas. ELGF ir saistīts ar ikgadēju īstenošanu, savukārt ELFLA finansē daudzgadu programmas. ELGF ir sadalīts divās galvenās daļās, proti, tiešie maksājumi lauksaimniekiem un tirgus atbalsta pasākumi.

Pēdējo piecu gadu tendence, kas skar pārkāpumus, kurus dalībvalstis ir atklājušas un paziņojušas Komisijai, atspoguļo šīs atšķirības, ELGF uzrādot vienmērīgu līkni, bet ELFLA atspoguļojot daudzgadu ciklu. Dalībvalstu atklāto pārkāpumu modelis apstiprina, ka ELFLA ieguldījumiem ir augstāks objektīvais risks. Tomēr atklātie pārkāpumi, kas saistīti ar tirgus atbalsta pasākumiem, arī norāda uz to, ka šajā jomā varētu būt izdarīts daudz kas vairāk.

4.1.2.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi

No tiem pārkāpumiem, par kuriem dalībvalstis pēdējo piecu gadu laikā ir ziņojušas kā par krāpnieciskiem, 60 % attiecas uz ELFLA un 40 % — uz ELGF. *FFL*⁶⁰ ir 12,5 %, savukārt *FAL*⁶¹ ir 24 %.

Attiecībā uz ELFLA biežāk atklātā *modus operandi* ir viltotu vai falsificētu apliecinājošo dokumentu izmantošana. Tomēr pēdējos divos gados ir pieaudzis “ētikas un integritātes” pārkāpumu (a kategorija, kurā ietilpst “korupcijas” un “interesu konfliktu” gadījumi) skaits. Šie pārkāpumi tika bieži atklāti 2016. gadā un var būt saistīti ar daudzu ELFLA programmu decentralizēto pārvaldības struktūru. No otras puses, tas apstāklis, ka tiek atklāti un paziņoti tik daudzi gadījumi, liecina arī par to, ka dalībvalstis pievērš šiem jautājumiem aizvien lielāku uzmanību.

Pēdējo piecu gadu laikā krāpnieciskie pārkāpumi saistībā ar ELFLA veido aptuveni 0,5 % no maksājumiem.

Attiecībā uz ELGF pēdējo piecu gadu laikā krāpnieciskie pārkāpumi veido mazāku procentuālo daļu no budžeta saistībām nekā attiecībā uz ELFLA. Ietekme uz tiešajiem maksājumiem ir 0,03 %.

⁶⁰ Sk. 38. zemsivītras piezīmi.

⁶¹ Sk. 39. zemsivītras piezīmi.

Tomēr attiecībā uz tirgus pasākumiem (kas veido tikai 7 % no ELGF saistībām) situācija ir citāda — ietekme uz maksājumiem ir 1,1 %. Galvenie attiecīgie pasākumi ir šādi: “Augļi un dārzeņi”, “Vīnkopības nozares produkti” un “Cūkgaļa, olas un mājputni, biškopības un citi dzīvnieku izcelsmes produkti”. Paziņotās finanšu summas galvenokārt atspoguļo būtiskas finanšu korekcijas, ko Komisija nosaka dalībvalstīm pēc pašas veiktajām revīzijām. Valsts iestādēm ir jāatgūst nepamatoti izmaksātās summas no to saņēmējiem. Tas liecina, ka Komisijas revīziju dēļ vispārējā sistēma darbojas pienācīgi, bet dalībvalstis varētu darīt vairāk, lai šajā jomā nodrošinātu izdevumu pareizību un likumību.

Tāpat kā iepriekšējos gados biežāk atklātās *modus operandi* kategorijas attiecībā uz ELGF ir “viltotas vai falsificētas deklarācijas, apliecinājuma dokumenti, atbalsta pieprasījumi” un “fiktīvu produktu, sugu un/vai zemes deklarācijas”.

4.1.2.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

Tendences, kas skar ar krāpšanu nesaistītos pārkāpumus, ir izklāstītas 4.1.2. iedaļā.

Savukārt attiecībā uz ELGF izdevumiem pastāv būtiska atšķirība starp tiešiem maksājumiem un tirgus pasākumiem. Ja attiecībā uz tiešiem maksājumiem pēdējo piecu gadu laikā ietekme uz maksājumiem ir 0,07 %, tad attiecībā uz tirgus pasākumiem tā ir 1,5 %. Attiecībā uz ELFLA ar krāpšanu nesaistīto pārkāpumu ietekme uz 2012.–2016. gada maksājumiem ir 2,1 %.

4.1.2.3. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti

Pēdējo piecu gadu laikā OLAF finanšu ieteikumi gadā stabili saglabājās aptuveni 60 miljonu euro apmērā.

4.2. Kohēzijas politika un zivsaimniecība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti

4.2.1. Kohēzijas politika un zivsaimniecība — dalībvalstu veiktie krāpšanas apkarošanas pasākumi

Vairums dalībvalstu ziņoja par pasākumu pieņemšanu šādās jomās:

Beļģija — interešu konfliktu jomā, Bulgārija — pārkāpumu un ARACHNE administrācijas jomā, Dānija — iespējamo krāpšanas gadījumu pārvaldības jomā, Vācija — Eiropas Sociālā fonda pārvaldības un kontroles sistēmu jomā, kā arī Eiropas Reģionālās attīstības fonda krāpšanas risku pašnovērtējuma jomā, Īrija — tādu krāpšanas apkarošanas pasākumu jomā, kas raksturīgi ERAF, Somija — atbalsta saņēmēju informācijas sistēmas jomā, Horvātija — pārkāpumu pārvaldības jomā, Itālija — ar zivsaimniecību saistītās krāpšanas novēršanas jomā, Kipra — krāpšanas riska pašnovērtējuma rīka jomā, Luksemburga — ARACHNE un krāpšanas riska pašnovērtējuma rīka jomā, Malta — pārkāpumu ziņošanas jomā, Nīderlande un Apvienotā Karaliste — ARACHNE jomā, Austrija — verifikācijas procedūras jomā, Polija — tādu IT rīku jomā, kas saistīti ar publisko iepirkumu, Slovēnija — datorizētas grāmatvedības sistēmas jomā, Somija — krāpšanas apkarošanas mācību jomā un Zviedrija — ekonomisko noziegumu un riska analīzes jomā.

4.2.2. *Kohēzijas politika un zivsaimniecība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu*

Salīdzinājumā ar citām budžeta jomām kohēzijas politikas analīze ir saistīta ar augstāku sarežģītības līmeni, jo saņemtā informācija (paziņotie pārkāpumi) attiecas uz dažādiem plānošanas periodiem, ko regulē atšķirīgi noteikumu kopumi.

Turklāt plānošanas cikli ir daudzgadu, un tas būtiski ietekmē pamattendences. Ņemot vērā līdzību fondu pārvaldībā, zivsaimniecība un kohēzijas politika ir analizētas kopā.

2016. gadā tika atklāti un paziņoti 8497 pārkāpumi (par 22 % mazāk nekā 2015. gadā⁶², bet par 25 % vairāk, salīdzinot ar pēdējo piecu gadu vidējo rādītāju). Šie pārkāpumi saistīti ar četriem dažādiem plānošanas periodiem — no tiem lielākā daļa attiecas uz laikposmu no 2007. gada līdz 2013. gadam (97 %), un tikai 115 pārkāpumi attiecas uz 2014.–2020. gada programmu. Finanšu summas, ko ietekmējuši pārkāpumi 2016. gadā, sasniedza 2,06 miljardus euro, saglabājoties samērā stabilā līmenī (par 5 % mazākas nekā 2015. gadā un par 8 % lielākas nekā pēdējo piecu gadu vidējais rādītājs).

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem tajās tendencēs, kas saistītas ar atklāto pārkāpumu veidiem un atklāšanas un ziņošanas efektivitāti, netika konstatētas būtiskas pārmaiņas.

4.2.2.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi

Tika atklāti un paziņoti 407 krāpnieciski pārkāpumi, t. i., par 4 % vairāk nekā 2015. gadā, bet joprojām par 17 % vairāk, ja salīdzina ar pēdējo piecu gadu vidējo rādītāju.

Lielākā daļa paziņoto pārkāpumu attiecas uz 2007.–2013. gadu, tāpēc šā gada analīzē galvenā uzmanība pievērsta visam plānošanas ciklam⁶³. Visā periodā valsts iestādes atklāja un paziņoja 1750 krāpnieciskus pārkāpumus 1,48 miljardu euro vērtībā, krāpšanas gadījumu atklāšanas rādītājam sasniedzot 0,42 %.

Atklāšanas rādītājs ir augstāks programmām, kas veicina “konverģences” mērķa sasniegšanu. Turpretim ar Eiropas teritoriālās sadarbības programmām (ETS) saistītais atklāšanas rādītājs ir ārkārtīgi zems (0,1 %).

Prioritārās jomas ar augstākajiem krāpšanas rādītājiem ir: “Tūrisms”, “Pētniecība un tehnoloģiju attīstība (PTA)”, “Transports”, “Ieguldījumi sociālā infrastruktūrā” un “Tehniskā palīdzība zivsaimniecībai”.

4.2.2.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

Tika atklāti un paziņoti 8090 ar krāpšanu nesaistīti pārkāpumi, t. i., gandrīz par 23 % mazāk nekā 2015. gadā un par 26 % vairāk, salīdzinot ar pēdējo piecu gadu vidējo rādītāju.

2007.–2013. gada plānošanas periodā tika atklāti un paziņoti 35 360 ar krāpšanu nesaistīti pārkāpumi gandrīz 7,3 miljardu euro vērtībā, tādējādi pārkāpumu atklāšanas rādītājam sasniedzot 2,1 %. Prioritārās jomas, kurās konstatēti augstākie rādītāji, ir tādas pašas kā krāpnieciskiem pārkāpumiem.

⁶² 2015. gada bija neparasts gads: sk. 5.1. un 5.3.2. iedaļu 2015. gada ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par ES finanšu interešu aizsardzību un cīņu pret krāpšanu (COM(2016) 472 final), http://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/pifreport_2015_en.pdf.

⁶³ Plānošanas perioda noslēgšana sākas 2017. gada marta beigās.

4.2.2.3. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti

Vairums *OLAF* finanšu ieteikumu attiecas uz kohēzijas politiku. *OLAF* ieteica atgūt 353 miljonus euro.

4.3. Netiešā pārvaldība (pirmspievienošānās) — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti

4.3.1. Netiešā pārvaldība (pirmspievienošānās) — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu

Ar netiešo pārvaldību saistīto pārkāpumu analīzē galvenā uzmanība pievērsta pirmspievienošānās palīdzības instrumentiem.

Paziņotie pārkāpumi joprojām attiecas uz diviem galvenajiem periodiem. 2000.–2006. gada periods saistīts ar pirmspievienošānās palīdzības (*PAA*) programmām, kas paredzētas 2004. un 2007. gada paplašināšanās kārtu sagatavošanai, bet 2007.–2013. gada periods saistīts ar pirmspievienošānās palīdzības instrumentiem (*IPA*), kurus izmanto Eiropas kaimiņattiecību politikā, kas galvenokārt attiecas uz Balkānu valstīm un Turciju.

Kopumā paziņotie pārkāpumi nav mainījušies kopš 2015. gada, savukārt piecu gadu tendence (2012–2016) liecina par pastāvīgu samazinājumu sakarā ar to iniciatīvu pakāpenisku izbeigšanu, kas saistītas ar pēdējām paplašināšanās kārtām. Saistībā ar *PAA* 2016. gadā tika paziņoti tikai astoņi pārkāpumi, kuros bija iesaistīti 2 miljoni euro (salīdzinājumam — 2015. gadā bija 15 pārkāpumi), savukārt saistībā ar *IPA* tika paziņoti 111 pārkāpumi, kas skar 8,3 miljonus euro (salīdzinājumam — 2015. gadā bija 109 pārkāpumi).

Attiecībā uz *PAA* tika atklāti un paziņoti tikai trīs krāpnieciskie pārkāpumi 1,8 miljonu euro vērtībā. Attiecībā uz *IPA* atklāto krāpniecisko pārkāpumu skaits palielinājās līdz 25 (2015. gadā atklāts 21 pārkāpums), un tajos iesaistīto līdzekļu apmērs bija 1,2 miljoni euro.

Galvenā attiecīgā joma joprojām ir atbalsts lauku attīstībai.

4.3.2. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti

Saistībā ar šajās jomās veiktajām izmeklēšanām *OLAF* Komisijai ieteica atgūt 7,1 miljonu euro.

4.4. Tiešā pārvaldība — nozaru krāpšanas apkarošanas politika, pasākumi un rezultāti

4.4.1. Tiešā pārvaldība — statistika par atklātajiem pārkāpumiem un krāpšanu

Statistika par tiešo pārvaldību pamatojas uz Komisijas dienestu izsniegtajiem atgūšanas rīkojumiem, kas reģistrēti Komisijas uzkrājumu grāmatvedības sistēmā (*ABAC*).

4.4.1.1. Atklātie krāpnieciskie pārkāpumi

ABAC 2016. gadā tika reģistrēti 49 līdzekļu atguves posteņi, kuri klasificēti kā krāpnieciski⁶⁴ un kuru summa bija 6,25 miljoni euro. Salīdzinot šo summu ar visiem faktiski izmaksātajiem līdzekļiem, krāpšanas gadījumu atklāšanas rādītājs ir 0,03 %, proti, pēdējos piecos gados šis līmenis ir palicis stabils.

⁶⁴ Sistēmā minēti kā “*OLAF* paziņotie” gadījumi.

4.4.1.2. Atklātie un paziņotie ar krāpšanu nesaistītie pārkāpumi

Attiecībā uz pārkāpumiem, kas nav saistīti ar krāpšanu, 2016. gadā tika reģistrēti 1861 līdzekļu atguves posteņi, kas kopumā sasniedza 78 miljonus euro. Piecu gadu periodā pārkāpumu atklāšanas rādītājs stabili saglabājās apmēram 0,5 % līmenī.

4.4.1.3. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai gūtie rezultāti

Pēc šajās jomās veiktajām izmeklēšanām *OLAF* ieteica atgūt 22,3 miljonus euro.

5. ATGŪŠANA UN CITI PREVENTĪVIE UN KORIGĒJOŠIE PASĀKUMI

Sīkāka informācija par atgūtajiem līdzekļiem, finanšu korekcijām un citiem preventīviem un koriģējošiem pasākumiem (maksājumu apturēšana un atlikšana) ir publicēta Pārvaldības un izpildes gada ziņojumā, kurā, sākot no 2016. gada, ir iekļauts iepriekšējais Komisijas ikgadējais ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Revīzijas palātai par ES budžeta aizsardzību⁶⁵.

6. SADARBĪBA AR DALĪBVALSTĪM

Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevēja komitejas (*COCOLAF*) 2016. gada sanāsmē, kurā piedalījās dalībvalstu eksperti, bija iespēja apspriest galvenās norises cīņā pret krāpšanu un LESD 325. pantā paredzētā ziņojuma “Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība — cīņa pret krāpšanu. 2015. gada ziņojums” sagatavošanu.

COCOLAF apakšgrupas 2016. gadā tikās, lai:

- sagatavotu norādījumu dokumentu par pārkāpumu ziņošanu un sāktu jaunas *IMS* darbību;
- izstrādātu dokumentus saistībā ar krāpšanas novēršanu;
- dalītos ar informācijas izplatīšanas stratēģijām;
- sāktu komunikācijas pasākumus par krāpšanas novēršanu un sankciju piemērošanu.

Šajās apakšgrupās tika sagatavoti divi pamatnostādņu dokumenti:

- Ziņojumu un analīzes apakšgrupā — “Rokasgrāmata par pārkāpumu paziņošanas prasību”⁶⁶, kurā sniegti norādījumi par kopīgiem aspektiem attiecībā uz dalībvalstu ziņošanu par pārkāpumiem saistībā ar ES budžeta izdevumiem dalītās pārvaldības jomā 2014.–2020. gada plānošanas periodam;
- Krāpšanas novēršanas apakšgrupā — “Vispārīgās pamatnostādnes par krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijām tām dalībvalstīm, kas izstrādā valsts stratēģiju”. Šis dokuments ir pārskatīta un paplašināta 2014. gada pamatnostādņu versija, un tas ir plašāks dokuments, kurā iekļauti visi dalītās pārvaldības izdevumi un konkrēti dalībvalstu paraugprakses piemēri.

Abi dokumenti tika sagatavoti sadarbībā ar dalībvalstu ekspertiem, un darbu koordinēja *OLAF*.

⁶⁵ Pārvaldības un izpildes gada ziņojums ir iekļauts Integrētajā ES budžeta finanšu pārskatu apkopojumā (COM(2017) 351 *final*).

⁶⁶ Šis dokuments vēl ir jāpabeidz un oficiāli jāpieņem.

Trešā *AFCOS* grupas sanāksme notika 2016. gada 27. oktobrī, un tajā koordinācijas dienestiem tika dota iespēja apspriest galvenos faktorus sekmīgai izmeklēšanas sadarbībai ar *OLAF*. *OLAF* informēja par vairākām norisēm dažādās politikas jomās, piemēram, par Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 vērtēšanu un Eiropas Prokuratūru (*EPPO*).

Turklāt 2016. gadā tikās *OLAF* krāpšanas apkarošanas komunikācijas tīkla apakšgrupa, lai apspriestu pētnieciskās žurnālistikas nozīmi cīņā pret ES mēroga krāpšanu, dalītos pieredzē par organizācijas *Transparency International* korupcijas apkarošanas projektu un piedalītos praktiskā nodarbībā par to, kā līdztekus citiem pasākumiem izstrādāt sekmīgu komunikācijas stratēģiju.

Padomes Krāpniecības apkarošanas darba grupa (*GAF*) apmainījās ar Komisiju ar viedokļiem par krāpšanas apkarošanas jautājumiem. 2016. gadā notika četras *GAF* sanāksmes — trīs Nīderlandes prezidentūras laikā un viena Slovākijas prezidentūras laikā.

7. AGRĪNAS ATKLĀŠANAS UN IZSLĒGŠANAS SISTĒMA (*EDES*)

Agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēma (*EDES*), kuras mērķis ir pastiprināt ES finanšu interešu aizsardzību, tika ieviesta, veicot 2015. gadā Finanšu regulas⁶⁷ pārskatīšanu, un stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī⁶⁸. *EDES* nodrošina:

- tādu ekonomikas dalībnieku agrīnu atklāšanu, kuri rada risku ES finanšu interesēm;
- neuzticamu ekonomikas dalībnieku izslēgšanu no ES finansējuma saņemšanas un/vai finansiālu sankciju piemērošanu;
- nopietnākajos gadījumos tādas informācijas publicēšanu Komisijas tīmekļvietnē, kas saistīta ar piekļuves liegšanu un/vai finansiālām sankcijām, lai pastiprinātu preventīvo ietekmi.

Pamattiesību, neatkarības un pārredzamības ziņā šī jaunā sistēma ļauj būtiski uzlabot administratīvo sankciju noteikumu piemērošanu.

Tagad ES iestādes, aģentūras un struktūras var lemt par sankciju piemērošanu neuzticamiem ekonomikas dalībniekiem tikai pēc ieteikuma saņemšanas⁶⁹ no jaunās centralizētās darba grupas⁷⁰. Šī darba grupa izvērtē lietas, kurās nav pieņemts galīgs spriedums vai galīgs administratīvs lēmums. Tai nav nekādu izmeklēšanas pilnvaru. Principā šīs darba grupas vērtējuma pamatā ir fakti un secinājumi, kas gūti revīzijās, kuras veiktas kompetentā Komisijas dienesta pārraudzībā, vai *OLAF* veiktajās izmeklēšanās.

Darba grupā ir pastāvīgs augsta līmeņa neatkarīgs priekšsēdētājs, kas stājās amatā 2016. gada 24. novembrī, divi pastāvīgie locekļi, kas pārstāv Komisiju, un viens *ad hoc* loceklis, kas

⁶⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 28. oktobra Regula (ES, Euratom) Nr. 2015/1929 (OV L 286, 30.10.2015., 1. lpp.).

⁶⁸ Sk. arī COM(2017) 351 *final*, Part 2/2, 79. un 80. lpp.

⁶⁹ Situācijās, kas minētas Finanšu regulas 106. panta 1. punkta c), d) un f) apakšpunktā (t. i., ar profesionālo darbību saistīti smagi pārkāpumi, krāpšana, nopietni līgumsaistību pārkāpumi vai pārkāpumi).

⁷⁰ Finanšu regulas 108. panta 5.–10. pantā minētā darba grupa. Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 28. oktobra Regulu (ES, Euratom) Nr. 2015/1929 (OV L 286, 30.10.2015., 1. lpp.).

pārstāv tā dienesta⁷¹ kredītrīkotāju, kurš pieprasa ieteikumu. Šī darba grupa ievēro attiecīgā ekonomikas dalībnieka tiesības uz aizstāvību un piemēro proporcionalitātes principu⁷².

2016. gadā dažādi kredītrīkotāju dienesti ar pastāvīgā sekretariāta starpniecību nosūtīja darba grupai 21 lietu saistībā ar 33 ekonomikas dalībniekiem, tostarp 14 lietas no Komisijas, piecas no izpildaģentūrām, vienu no biroja un vienu no decentralizētas aģentūras. Darba grupa 2016. gadā pieņēma trīs ieteikumus⁷³.

Komisijai ir jāziņo arī par lēmumiem, ko kredītrīkotāji pieņem attiecībā uz⁷⁴:

- ekonomikas dalībnieku neizslēgšanu, ja ir jānodrošina darbības nepārtrauktība ierobežotā laikposmā un kamēr attiecīgie ekonomikas dalībnieki nav pieņēmuši korigējošos pasākumus;
- administratīvo sankciju informācijas npublicēšanu Komisijas tīmekļvietnē vai nu saistībā ar izmeklēšanas konfidencialitāti, vai proporcionalitātes principa ievērošanu, ja tas attiecas uz fizisku personu.

8. PASĀKUMI PĒC EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS FINANŠU INTEREŠU AIZSARDZĪBU — CĪŅA PRET KRĀPŠANU — 2015. GADA ZIŅOJUMS

Komisija ļoti atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta rezolūciju un jo īpaši tā atbalstu jaunākajām Komisijas iniciatīvām cīņā pret krāpšanu — *EPPO* un *PIF* direktīvai. Komisija norāda uz rezolūcijas kopumā konstruktīvo un pozitīvo toni un var pozitīvi reaģēt uz vairākiem ieteikumiem.

a) Pārkāpumu atklāšana un ziņošana

Komisija uzsver, ka ir pārāk vienkāršoti un var būt pat maldinoši interpretēt dalībvalstu paziņoto pārkāpumu skaita pieaugumu kā negatīvu norisi vai samazinājumu kā pozitīvu norisi.

Krāpšanas apkarošanas valsts stratēģijas ir obligātas tikai kandidātvalstīm. Komisija mudina dalībvalstis izstrādāt šādas stratēģijas un atbalsta tās, veicinot paraugprakses un zinātnības apmaiņu⁷⁵.

Pārkāpumu atklāšanai Komisija jau ir izstrādājusi īpašus, dalībvalstīm pieejamus IT rīkus, piemēram, *ARACHNE*, *IMS* un krāpšanas riska novērtēšanas rīku.

b) Ieņēmumi — pašu resursi

Komisija uzsver, ka tā īsteno rīcības plānu PVN jomā “Ceļā uz vienotu ES PVN zonu” un 2016. gada 6. aprīlī publicēto dokumentu “20 pasākumi PVN iztrūkuma novēršanai” (*20 measures to tackle the VAT gap*)⁷⁶.

⁷¹ Kredītrīkotāju dienesti var būt ES iestādes, aģentūras un struktūras.

⁷² Sīkāka informācija par šo darba grupu ir iekļauta 1. zemsvītras piezīmes iv) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

⁷³ Sākot no 2017. gada 30. jūnija, darba grupa bija izsniegusi 17 ieteikumus, no kuriem trīs tika pieņemti 2016. gadā. Vienā gadījumā darba grupai iesniegtie fakti neapstiprinājās. Trijos ieteikumos darba grupa secināja, ka sankcijas nebūtu jāpiemēro, ņemot vērā ekonomikas dalībnieka veiktos korigējošos pasākumus. Sīkāku informāciju sk. sistēmā *EDES* iekļautajā Komisijas dienestu darba dokumentā un tā pielikumos.

⁷⁴ Dati, kas sniegti 1. zemsvītras piezīmes iv) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

⁷⁵ Sk. 2.2.1.1. iedaļu.

Komisija ir apņēmusies apkarot nelegālu un viltotu preču tirdzniecību un pastāvīgi sadarbojas ar dalībvalstīm, lai izstrādātu kopēju riska pārvaldības sistēmu, kas visā ES nodrošinātu līdzvērtīgu un uz risku balstītu muitas kontroli. Komisija regulāri dalībvalstīs veic pārbaudes uz vietas, kuru mērķis ir nodrošināt, ka valsts pārvaldības un kontroles sistēmas atbilst ES muitas tiesību aktiem.

c) Izdevumi

Komisija ņem vērā Eiropas Parlamenta ieinteresētību sīkāka informācijā par līdzekļu atgūšanu no trešo valstu legāliem rezidentiem saistībā ar tiešā pārvaldībā esošu ES līdzekļu sliktu pārvaldību un centīsies izteikties plašāk par šo īpašo aspektu nākamā gada ziņojumā, ņemot vērā visu pieejamo informāciju.

Lai veiktu publiskā iepirkuma kļūdu sistemātisku un jēgpilnu analīzi, ir vajadzīgi pietiekami dati. Papildus ar ES līdzekļiem saistītu pārkāpumu paziņošanai Komisija šādu datu apkopošanai ir veikusi pasākumus, lai izpētītu veidus, kā ES līmenī izveidot pārkāpumu datubāzi, kurā varētu iekļaut arī publiskā iepirkuma pārkāpumus, kas nav saistīti ar ES līdzekļiem. Šajā nolūkā līdz 2017. gada jūnijam ir paredzēts pabeigt priekšizpēti.

Komisija centīsies sīkāk izpētīt krāpniecisko gadījumu augsto līmeni PTA, inovācijas un uzņēmējdarbības jomā⁷⁷.

d) Konstatētās problēmas un veicamie pasākumi

- *Ziņošanas uzlabošana.* Attiecībā uz prasību par vienādiem ziņojumu sniegšanas principiem visās dalībvalstīs Komisija patlaban beidz izstrādāt darba dokumentu par pārkāpumu ziņošanu, kurš sagatavots sadarbībā ar dalībvalstu ekspertiem un kurā ir īpaši aplūkoti jautājumi, kas ir radījuši lielākās problēmas.

Komisija arī uzskata, ka Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestu (AFCOS) izveide visās dalībvalstīs jau ir svarīgs solis pareizajā virzienā. AFCOS tīkls varētu būt atbilstošs satvars šādai sadarbībai, kurš būtu jāattīsta.

- *Kontroles pasākumu uzlabošana.* Komisija jau ir veikusi konkrētus pasākumus atbilstīgi pašreizējam tiesiskajam regulējumam, lai stiprinātu savas uzraudzības funkcijas, kuru mērķis ir uzlabot dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmas un samazināt kļūdu īpatsvaru.

Patlaban tiek veikta programmas *Hercule III* vidusposma neatkarīga novērtēšana. Komisija līdz 2017. gada 31. decembrim iesniegs Eiropas Parlamentam un Padomei rezultātus.

- *PIF direktīva un EPPO regula.* Komisija atzinīgi novērtē politisko vienošanos, ko Padome un Eiropas Parlaments panāca par *PIF* direktīvu, un cer uz šīs direktīvas drīzu pieņemšanu. Tā atbalsta tādas *EPPO* izveidi, kurā iesaistīsies pēc iespējas vairāk dalībvalstu — vienlaikus uzskatot, ka *EPPO* varētu būt efektīva pat tad, ja tajā neiesaistīsies visas dalībvalstis —, kā arī atbalsta pašreizējos centienus izveidot ciešāku sadarbību.

⁷⁶ Sk. 3.1.4. iedaļu.

⁷⁷ Padziļināta aprakstošā analīze ir pieejama 1. zemsvītras piezīmes ii) apakšpunktā norādītajā Komisijas dienestu darba dokumentā. Sk. 4.2.2.3. un 4.2.2.4. iedaļu.

- *Tabaka*. Atbildot uz Eiropas Parlamenta pieprasījumu un raugoties no šodienas perspektīvas, krāpšanas apkarošanas nolīgumi ar uzņēmumiem *JTI*, *BAT* un *ITL* beidzas attiecīgi 2022. un 2030. gadā. Komisija ir tikko iesniegusi ziņojumu par 2013. gada stratēģijas⁷⁸ īstenošanu. Šajā ziņojumā ir iekļautas atziņas, kas gūtas par tādu parādību kā “lētās baltās” cigaretes. Pēc novērtējuma pabeigšanas Komisija, pamatojoties uz ieinteresēto personu atbildēm, var apsvērt turpmākos pasākumus, kas veicami 2018. gadā.

e) *OLAF* izmeklēšanas un loma

OLAF ir pakāpeniski samazinājis savu izmeklēšanas lietu kopējo ilgumu — vidēji no 23,6 mēnešiem 2012. gadā līdz 21 mēnesim 2015. gadā.

Komisija pašlaik vērtē Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un līdz 2017. gada oktobrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vērtējuma ziņojumu.

Jau ir sākta jauna *OLAF* ģenerāldirektora iecelšanas procedūra, kurā ir cieši iesaistīts Eiropas Parlaments un Padome.

9. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Juridisko un administratīvo pasākumu pielāgošana, lai novērstu krāpšanu un pārkāpumus un aizsargātu Eiropas Savienības finanšu intereses, ir ilgstošs un nepārtraukts process. Tā kā uz priekšu virzās Eiropas integrācijas projekts un mainās starptautiskā ekonomiskā situācija, tad rodas aizvien jaunas problēmas. To risināšanai ir vajadzīgi jauni instrumenti un līdzekļi.

Ir radušās jaunas tendences un veidi tajā, kā tiek veikta krāpšana⁷⁹. Krāpnieki izmanto visas vienotā tirgus, globalizētās ekonomikas un jauno tehnoloģiju piedāvātās iespējas.

Kā liecina šis un iepriekšējo gadu ziņojumi, dalībvalstis galvenokārt ir pievērsušās pārkāpumu atklāšanas un novēršanas pasākumiem. ES līmenī Eiropas likumdevēji, ņemot vērā konkrētas Eiropas Komisijas iniciatīvas, mēģina novērst draudus, ko rada pārrobežu krāpniecisko darbību skaita pieaugums⁸⁰. *EPPO* izveide nodrošinās efektīvāku rīcību šo krāpniecisko darbību novēršanai.

9.1. Ieņēmumi

ES līmenī 2016. gadā veiktie pasākumi vēl vairāk nostiprināja ES finanšu interešu aizsardzību. Pārskatītā Regula (EK) Nr. 515/97 būs spēcīgs instruments, lai pastiprinātu cīņu pret krāpšanu muitas jomā. *OLAF* vadītās kopīgās muitas operācijās (*JCO*) joprojām ir svarīgs informācijas avots, lai konstatētu pārkāpumus darījumos ar konkrētu veidu precēm.

Ķīna bija izcelsmes valsts ar visaugstāko atklāto krāpšanas un pārkāpumu gadījumu līmeni gan gadījumu skaita, gan konstatēto summu ziņā.

Muitas kontroles stratēģija ir dažādu kontroles veidu kombinācija. Tiek ziņots, ka pēcmuitošanas kontrole ir visefektīvākā atklāšanas metode gan atklāto gadījumu skaita ziņā, gan konstatēto summu ziņā. Tomēr kontroles pasākumi, kas veikti pirms preču atmuitošanas un tās laikā, kā arī krāpšanas apkarošanas dienestu veiktās pārbaudes ir nepieciešami, lai

⁷⁸ COM(2013) 324 final.

⁷⁹ Sk. *OLAF 2016. gada ziņojumu*, 12.–22. lpp.:

https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/olaf_report_2016_en.pdf.

⁸⁰ *OLAF 2016. gada ziņojums*.

atklātu konkrētus krāpšanas veidus un jaunus krāpšanas modeļus, kā arī, plašākā mērogā, lai konstatētu visus krāpniecības veidus.

TPR pārbaudes, kas veiktas 2016. gadā saistībā ar kontroles stratēģiju muitas vērtības noteikšanas jomā, parādīja, ka nepilnības pārvaldībā un kontrolē saistībā ar pārāk zemas vērtības noteikšanu importētajiem tekstilizstrādājumiem un apaviem var ļoti negatīvi ietekmēt ES budžetu. Ir jāievieš attiecīgi riska profili, sistemātiski jāpārbauda vērtības pazemināšana importētajām precēm un jākorrigē muitas vērtības atbilstīgi ES tiesību aktiem.

1. ieteikums

Dalībvalstis tiek aicinātas pārskatīt savu pārvaldības un kontroles stratēģiju attiecībā uz muitas vērtības noteikšanu. Lai aizsargātu Eiropas Savienības finanšu intereses, tām ir jāpārskata valsts procedūras un kontroles sistēmas, jo īpaši:

- iekļaujot riska pārvaldības sistēmā ES mēroga riska profilus, kuru pamatā ir “tīras vidējās cenas”, un sistemātiski pārbaudot preces, kurām, iespējams, ir noteikta pārāk zema vērtība un kuras atklātas ar riska profilu palīdzību;
- neizlaižot preces, ja vien to preču deklarētāji, kurām, iespējams, ir noteikta pārāk zema vērtība, neklīdz iestāžu pamatotās šaubas par deklarētās vērtības pareizību vai nenodrošina garantiju, kas pilnīgi sedz muitas parādu, kurš var būt radies;
- piemērojot muitas vērtības noteikšanas metodiku, kas paredzēta muitas tiesību aktos.

9.2. Izdevumi

Kā ir atklājušas OLAF izmeklēšanas, publiskais iepirkums — kas joprojām ir publisko tēriņu plašākais kanāls — ir pievilcīgs tirgus krāpniekiem, kuri krāpšanas atvieglošanai izmanto korupciju un ārzonas kontus. Daudzi publisko iepirkumu krāpšanas gadījumi ir starptautiski, jo jaunos krāpšanas scenārijos bieži vien ir iesaistīta līgumslēdzēja iestāde no vienas dalībvalsts un pretendenti no vairākām citām dalībvalstīm, kuri noslēguši apakšlīgumus par darbu veikšanu ar dažādu valstu uzņēmumiem⁸¹.

Pēdējo piecu gadu laikā 20 % no visiem paziņotajiem pārkāpumiem ir saistīti ar publisko iepirkumu noteikumu pārkāpumiem, veidojot 30 % no visām paziņotajām nelikumīgajām finanšu summām.

Lai ieviestu modernizētu un vienkāršotu tiesisko regulējumu, līdz 2016. gada 18. aprīlim būtu jātransponē publiskā iepirkuma direktīvas. Vienpadsmit dalībvalstis vēl nav veikušas trīs publiskā iepirkuma direktīvu pilnīgu transponēšanu.

2. ieteikums

Komisija aicina dalībvalstis:

- veikt Direktīvu 2014/23/ES, 2014/24/ES un 2014/25/ES pilnīgu transponēšanu un noteikt to īstenošanu par vienu no politiskās darba kārtības prioritātēm;
- izpildīt jaunās direktīvas, liekot uzsvāru uz publiskā iepirkuma pārredzamību un integritāti, krāpšanas un korupcijas atklāšanu un novēršanu un publiskā iepirkuma sistēmu labāku uzraudzību;

⁸¹ OLAF 2016. gada ziņojums.

- izmantot iespējas, ko nodrošina vienkāršāki noteikumi, un pilnīgi realizēt potenciālu, ko rada e-iekārtas, kurš līdz 2018. gada oktobrim kļūs obligāts.

Analizējot valsts iestāžu pēdējo piecu gadu laikā paziņotos atklātos gadījumus attiecībā uz galvenajām izdevumu jomām, būtiskas atšķirības no zināmajiem modeļiem nav konstatētas. Dažādos gados konstatētas nelielas atšķirības gada programmās, piemēram, tajās, ko finansē ELGF. Attiecībā uz daudzgadu programmām vērojama cita situācija, kas saistīta ar plānošanas ciklu, proti, programmas pirmajos gados ir neliels pārkāpumu skaits, kas, tuvojoties programmas nobeigumam, pieaug.

Lai varētu labāk noteikt konkrētas riskam pakļautās jomas, šā gada analīze ir vēl vairāk padziļināta un pilnveidota. Tas bija iespējams, jo paziņoto datu kvalitāte pakāpeniski uzlabojas. Tomēr varētu veikt vēl vairāk uzlabojumu.

3. ieteikums

- Ziņojot par pārkāpumiem (krāpnieciskiem un ar krāpšanu nesaistītiem), visas kompetentās iestādes tiek aicinātas sniegt informāciju par attiecīgo pasākumu/projektu atrašanās vietu un — attiecībā uz kohēzijas politiku un zivsaimniecību — prioritāro jomu.
- Dalībvalstis tiek arī aicinātas sniegt šo informāciju — ja tās to jau nav izdarījušas —, atjauninot iepriekš paziņotos pārkāpumus.

ELGF finansētie tiešie maksājumi ietilpst salīdzinoši zema riska politikas jomā, ņemot vērā krāpšanu un pārkāpumus, kurus ir atklājušas un paziņojušas dalībvalstis. Krāpšanas atklāšana tirgus atbalsta pasākumu jomā ir augstāka nekā jebkurā citā politikas jomā⁸².

Attiecībā uz ELFLA programmām kompetento iestāžu atklāto pārkāpumu un krāpšanas līmenis ir līdzīgs tam līmenim, kas konstatēts citās dalītās pārvaldības jomās.

Attiecībā uz kohēzijas politiku 2007.–2013. gada plānošanas perioda analīzē saistībā ar konverģences mērķa programmām norādīts augstāks pārkāpumu atklāšanas rādītājs. Savukārt attiecībā uz ETS programmām ir konstatēts neparasti zems pārkāpumu atklāšanas rādītājs.

Īpašas prioritātes ir identificētas kā riskantākas⁸³.

4. ieteikums

- Visas dalībvalstis tiek aicinātas ņemt vērā šā ziņojuma konstatējumus krāpšanas riska novērtējumos par 2014.–2020. gada plānošanas periodu un pievērst īpašu uzmanību izceltajām prioritātēm un intervencēm, kas ir līdzīgas apjoma un rakstura ziņā.
- Ņemot vērā pārkāpumu atklāšanas zemos rezultātus attiecībā uz ETS programmām un starptautisko krāpšanas gadījumu pieaugošo apdraudējumu, dalībvalstis tiek aicinātas pievērst tam lielāku vērību un uzlabot sadarbību.
- Visas dalībvalstis tiek aicinātas pārskatīt savus krāpšanas riska novērtējumus attiecībā uz tirgus atbalsta pasākumiem, ņemot vērā šajā ziņojumā minēto informāciju.

9.3. Turpmākie gadi

Arvien pieaug izpratne par krāpnieku radītajiem draudiem un tām grūtībām, ar kurām jāsaskaras vienai atsevišķai valsts iestādei, lai tiktu galā ar ieviesto shēmu pārrobežu aspektu.

⁸² Informāciju par norādītajiem konkrētajiem tirgus atbalsta pasākumiem sk. 4.1.2. iedaļā.

⁸³ Sk. 4.2.2. iedaļu.

Tādēļ pieaug vēlme apmainīties ar informāciju, paraugpraksi un — ievērojot atbilstīgu tiesisko regulējumu — attiecīgajiem datiem. ES un tās dalībvalstis tagad ir labāk sagatavotas nekā pirms dažiem gadiem, tādēļ pieaug to apņemšanās paveikt vēl vairāk.

Padome un Eiropas Parlaments 2017. gadā pieņems *PIF* direktīvu, vēl vairāk saskaņojot savas pieejas un iekļaujot PVN krāpšanas apkarošanas Eiropas dimensiju.

Vismaz divdesmit dalībvalstis darīs vēl vairāk, izveidojot *EPPO*, kuras pamatā būs “ciešāka sadarbība”, lai varētu konkrēti vērsties pret krāpšanu un citiem noziegumiem, kas skar ES finanšu intereses. Pēc *EPPO* izveidošanas būs divas ES iestādes, kas veiks izmeklēšanas šajā jomā. *OLAF* un *EPPO* būs jāsadarbojas, lai paaugstinātu ES finanšu interešu aizsardzību atbilstīgi savai kompetencei administratīvajās izmeklēšanās un — attiecīgi — kriminālizmeklēšanās. Komisija ir apņēmusies saglabāt spēcīgu *OLAF*, un pašlaik īstenotā Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 vērtēšana nodrošinās jaunu iespēju tik ļoti vajadzīgajai analīzei par to, kā vēl vairāk nostiprināt šā biroja izmeklēšanas pilnvaras.

1. PIELIKUMS. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2016. GADĀ ZIŅOTS KĀ PAR KRĀPNIECISKIEM

To pārkāpumu skaits, par kuriem ziņots kā par krāpnieciskiem pārkāpumiem, mēra dalībvalstu darba rezultātus krāpšanas un citu tādu nelikumīgu darbību novēršanā, kas apdraud ES finanšu intereses. Līdz ar to pieejamos rādītājus nevajadzētu interpretēt kā krāpniecības līmeņa rādītājus dalībvalstu teritorijās. Kopsummas atšķiras no 1. tabulā norādītajām, jo 1. pielikumā nav iekļautas trešās valstis (pirmspievienšanās) un tiešie izdevumi.

Dalībvalstis	Lauksaimniecība		Iekšpolitikas jomas		Kohēzijas politika un zivsaimniecība		Pirmspievienšanās		KOPĒJIE IZDEVUMI		IEŅĒMUMI	
	N	€	N	€	N	€	N	€	N	€	N	€
Beļģija									0	0	36	9 261 635
Bulgārija	60	12 107 506			5	608 311	2	1 438	67	12 717 255	11	436 567
Čehija	14	852 246			37	30 467 351			51	31 319 598	2	140 600
Dānija	4	254 730							4	254 730	5	8 581 374
Vācija	3	231 833			24	5 508 712			27	5 740 545	93	5 112 337
Igaunija	5	1 735 030			9	3 958 131			14	5 693 160	1	0
Īrija	2	38 015							2	38 015	3	445 574
Grieķija					17	3 401 448			17	3 401 448	30	5 594 313
Spānija	10	580 768			7	5 213 134			17	5 793 902	42	2 972 087
Francija	22	3 375 812							22	3 375 812	83	28 785 027
Horvātija	10	2 575 582			1	92 949	1	1 006	12	2 669 536	5	342 006
Itālija	20	2 707 009							20	2 707 009	22	6 548 191
Kipra									0	0	7	332 446
Latvija	12	987 285			12	10 601 187			24	11 588 471	12	661 068
Lietuva	11	2 087 218			3	359 879			14	2 447 097	10	266 102
Luksemburga									0	0	0	0
Ungārija	24	1 154 158			21	1 844 119			45	2 998 277	2	88 762
Malta									0	0	1	167 040
Nīderlande					2				2	0	6	261 626
Austrija	2	27 444							2	27 444	14	5 716 261
Polija	97	13 020 953			56	33 262 948			153	46 283 901	92	3 101 717
Portugāle	4	6 033 837			11	8 850 629			15	14 884 466	0	0
Rumānija	108	14 007 684			95	48 222 873	3	1 828 769	206	64 059 326	16	2 943 686
Slovēnija					2	660 070			2	660 070	0	0
Slovākija	1	1 483			99	82 310 323			100	82 311 807	3	707 196
Somija									0	0	6	119 457
Zviedrija	1								1	0	2	101 720
Apvienotā Karaliste	3	80 766			6	1 542 723			9	1 623 489	9	297 577
KOPĀ	413	61 859 359	0	0	407	236 904 788	6	1 831 212	826	300 595 358	513	82 984 369

2. PIELIKUMS. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM 2016. GADĀ NAV ZIŅOTS KĀ PAR KRĀPNIECISKIEM

Kopsummas atšķiras no 2. tabulā norādītajām, jo 2. pielikumā nav iekļautas trešās valstis (pirmspievienošanās) un tiešie izdevumi.

Dalībvalstis	Lauksaimniecība		Iekšpolitikas jomas		Kohēzijas politika un zivsaimniecība		Pirmspievienošanās		KOPĒJIE IZDEVUMI		IEŅĒMUMI	
	N	€	N	€	N	€	N	€	N	€	N	€
Beļģija	21	442 748			58	3 239 754			79	3 682 502	167	6 679 740
Bulgārija	40	3 713 584			147	33 901 405	33	218 544	220	37 833 532	2	52 150
Čehija	42	2 747 385			414	112 332 254			456	115 079 639	80	5 298 065
Dānija	23	3 532 670			14	629 377			37	4 162 048	73	3 720 877
Vācija	69	3 045 188	1	178 812	260	24 973 617			330	28 197 616	1 489	67 203 731
Igaunija	18	713 094			30	1 514 040			48	2 227 134	3	63 879
Īrija	58	1 380 576			66	8 187 661			124	9 568 237	28	4 561 472
Grieķija	108	2 051 777			554	183 569 916			662	185 621 694	8	8 599 250
Spānija	311	21 701 167			2 687	313 038 531			2 998	334 739 698	242	41 581 643
Francija	207	9 590 957			80	8 970 768			287	18 561 726	234	21 343 994
Horvātija	23	500 251			7	2 220 316	8	164 783	38	2 885 350	12	589 781
Itālija	703	62 263 456			158	50 150 868			861	112 414 324	89	17 235 008
Kipra					7	314 400			7	314 400	0	0
Latvija	15	620 012			179	40 519 313			194	41 139 324	15	2 523 277
Lietuva	92	4 578 948	3	463 921	31	3 901 424			126	8 944 293	16	1 055 777
Luksemburga									0	0	0	0
Ungārija	157	6 434 407			522	105 695 234			679	112 129 641	14	4 126 454
Malta					13	10 955 650			13	10 955 650	0	0
Nīderlande	44	1 324 326			55	3 760 864			99	5 085 190	517	147 056 822
Austrija	10	257 725			33	2 143 370			43	2 401 095	47	10 535 675
Polija	316	21 718 907			1 077	305 831 256			1 393	327 550 164	74	4 084 106
Portugāle	450	18 726 879			171	11 417 924			621	30 144 803	15	6 461 250
Rumānija	595	41 369 126			557	109 492 694	2	146 543	1 154	151 008 362	41	3 243 332
Slovēnija	11	429 072			24	4 348 776			35	4 777 848	1	25 222
Slovākija	35	2 252 313			428	445 621 389			463	447 873 702	13	292 640
Somija	21	390 814			15	497 452			36	888 266	34	2 000 001
Zviedrija	4	93 164			5	212 081			9	305 245	96	6 360 043
Apvienotā Karaliste	47	1 379 771			498	38 815 499			545	40 195 270	824	89 063 434
KOPĀ	3 420	211 258 317	4	642 732	8 090	1 826 255 834	43	529 869	11 557	2 038 686 753	4 134	453 757 623